

Fabrikalardan makine sesinden
önce *İşçinin Sesi* gelecek!
Yıl:14, Sayı:361, 5 Eylül 1988

İŞÇİNİN SESİ

Tek büyük işçi sınıfı!
Tek silah illegal parti!
Tek yol devrim!

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETARLERİ BİRLİKİNİ KARKERİN HEMÜ WELAYAN YEKİBİNİ BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETARLERİ BİRLİKİNİ KARKERİN HEMÜ WELAYAN YEKİBİNİ BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETARLERİ BİRLİKİNİ KARKERİN HEMÜ WELAYAN YEKİBİNİ

Kirlilik denince, çevrede, ekonomide, siyasette burjuvazi akla geliyor

Bu kirliliği işçi sınıfı temizler!

Burjuva saflarda “şaşkınlık, güvensizlik, bezginlik ve çaresizlik” dalga dalga yayılıyor, burjuva liberallerden “siyasal çöküş” feryatları yükseliyor. İşçi sınıfı ise, harıl harıl, Kürt halkıyla omuz omuza, proleter enternasyonalist görevini yerine getirmeye hazırlanıyor.

Son haftalarda Türkiye'nin gündeminden bir türlü inmeyen bir sözcük var: Kirlilik.

Bu sözcük, bir kez çevre sorunlarını, çevre kirliliğini anlatmada kilit bir kavram.

Denizler kirleniyor, Karadeniz sahillerine vuran varillerde son derece zehirli atıkların bulunduğu açıklandı. Radyasyonlu çaylar yakıldı, “esrarengiz” biçimde denize döküldü. Kasaplarda satılan etlerde erkeklik ya da kadınlık hormonu, kanserojen yabancı maddeler olduğu, tavuklara antibiyotik maddeler içeren, insan sağlığına son derece zararlı yem verildiği, memeli domatesten patlıcana bibere dek birçok sebze bilmem hangi zehirin bulunduğu, birbiri ardı sıra ortaya çıkarıldı.

Bu anlamda, “kirlilik” sözcüğü, çevre sorunları alanının sınıf savaşımında ne denli önemli bir yer tutmaya başladığının bir ifadesidir.

Ama, ikincisi ve daha önemlisi, kirlilik kavramı, ekonomi ve siyasette burjuvazinin durumunu, ortamını açıklamaktadır.

Dışsattım istatistiklerinin meğser hayali ihracat “hormonuyla” desteklenmekte olduğunu, artık hiçbir burjuva kesim yadsıyamaz oldu.

Senet mafyasının vb. ardında, yalnızca faşistlerin değil, tekel-lerin, kapitalizmin mümtaz(!) kişilerinin olduğu da artık pek saklanamıyor. Aynı mümtaz(!) kesimlerin son hormonlu et skandalının ardından çıkması (Koç), Almanya'dan ithal edilen zehirli endüstriyel atıkların sahibi olduğunun ortaya çıkması (Demirel ailesi) da hiç garip değil.

Öte yandan, MIT raporunun *Nokta*’da yayınlanan 125 sayfalık “ek”inde yer alan adlar, ilişkiler, çevrilen işler, burjuvazinin ekonomideki kirliliğiyle siyasetteki kirliliğinin nasıl birbirine bağlı olduğunu sergileyen ufacık bir örnek.

Referandum konusu da öyle.

Burjuvazinin tüm kesimleri hepsi de birbirinden kirlî

25 Eylül’de referandum var. Referandumda burjuvazi, yerel seçimlerin bu yıl kasım ayında mı yoksa gelecek yıl mart ayında mı yapılması kararını “milletle sunacak”(!)

ANAP, referandumda “evet” oyu kullanılmasını, erken yerel seçimlerin bu yıl kasım ayında yapılmasını istiyor. Özal, yaptığı bütün propaganda konuşmalarında,

“Özal, SHP’ye cepheinden yükleniyor, DYP’yi SHP’nin izinden gitmekle suçlayarak, kırsal kesimdeki DYP tabanını kendisine çekmeyi hedefliyor. Yığınsal sünnet törenleri, yol, su, elektrik, telefon santrali vaatleri, taban fiyatlarının yükseltilebileceği yönünde “dedikodular” yayma, bu çabasında önemli yer tutuyor.

SHP ve DYP ise, referandumu, “Özal’a evet mi hayır mı” referandumu yapmak için yurttanıyor. Burada, işçi ve emekçilerde düzene karşı yıllardır biriken ve yığınsal protesto eylemleriyle kendini gösteren öfkeden yararlanmaya özel çaba harcıyorlar. Demirel, konuşmalarında, işçi ve emekçilerin sorunlarını demagogisinin eksenini yapmaya, kendisini pürüpak bir demokrat gibi sunmaya çalışıyor.

Bütün bu hay huy içinde, hem ANAP hem de burjuva muhalefet, bir noktada, referandum aracılığıyla *kendilerini* işçi ve emekçilerin gündeminde tutma, yığınların tercihini kendileriyle sınırlama, onlardaki patlayıcı potansiyeli kendi burjuva kanallarına akıtma çabasında anlaşılıyorlar.

Inönü, “işsizliği, pahalılığı biz kaldırıyoruz” diyorsa, Demirel, “çare bizim” demagogisiyle yola çıkıyor. ANAP lideri ise, “enflasyonu yalnız ben düşürebilirim, ötekiler anlamaz” türünden sözlerle halkın karşısına çıkıyor.

Oysa, Türkiye işçi sınıfının ve emekçi kesimlerin gündeminde, bu referandum hiç de önemli bir yer tutmuyor. Referandum konusunu şişirmek için özel çaba gösteren basının satır aralarına sızan yorumlar, halkın referandumla olan ilgisizliğini sergiliyor.

Gerçekten, 25 Eylül referandumunu, geçen sayımızda da belirttiğimiz gibi, “burjuvazinin kendi iç kapışmalarından doğmuş, ne yanından baksan işçi sınıfının, halkın demokrasi mücadelesiyle hiçbir ilgisi olmayan garip bir olaydır”. İşçi sınıfı açısından yerel seçimlerin Kasım 1988 ya da Mart 1989’da yapılması hiçbir şeyi değiştirmeyecektir. Takılacak tutum “ne evet ne hayır de, referandum platformundan burjuvaziyi sergile”dir.

Referandumda “evet” sonucu çıkarsa, ANAP güçlenmiş olmayacağı gibi, “hayır” sonucu çı-

karsa, liberallerin propaganda-sını yaptıkları gibi işçi ve emekçiden yana bir iktidar kapıya dayanmış olmayacaktır. Öyle ya da böyle, burjuvazi içi kapışma biraz daha hızlanacaktır.

Ekonomik sorunların iyice ağırlaştığını gören ANAP, iktidardan kaçarak, iyice çetrefilleşen sorunları SHP’nin, DYP’nin üstüne yıkıp, kendini toparlayabilmek için biraz rahat nefes almak istiyor olabilir. Enerji bakanı Fahrettin Kurt’un “ezici bir hayır çıkarsa bizim gitmemizde hayır vardır” demesi buna hazırlandıklarının bir işareti belki sayılabilir.

Ama ne olursa olsun, işçi sınıfının sınıf savaşımını daha militan, daha yığınsal eylemlerle yükseltmesi, kaçınılmaz ve zorunludur. Çünkü alternatif, burjuva partilerin hiçbirisi değil, işçi sınıfının *kendisidir!*

Burjuvazi çöküş içindedir

Burjuvazi çöküş içindedir. Burjuva devletin teflonları iyice sökülmetedir. Uluslararası Para Fonu’nun Türkiye raporu, OECD toplantısında Türkiye üstüne yapılan tartışmalar, burjuva ekonomistlerin açıklamaları, hepsi bu durumu tartışma götürmez biçimde ortaya koymaktadır. Öyle ki, referandum hay huy bile bunu gözlerden saklamaya yetmiyor.

Hasan Cemal’in ANAP hakkında şu yazdıkları, aslında *tüm* burjuvazininin “içler acısı”(!) durumunu anlatıyor:

“Kendi siyasi geleceğinden emin olamamamın verdiği tedirginlik her kademede kendini belli etmektedir...”

“Siyasi grafiğin inişe geçtiği bir dönemde iç çekişmelerin gün geçtikçe suyun yüzüne vurması son derece doğaldır.” (*Cumhuriyet*, 22 Ağustos 1988)

Adalet bakanlığı, yeni bir genelgeyle “tektip elbise”yi yeniden dayatmaya çalışıyor

Sizin halinize ancak güleriz

Adalet Bakanlığı 1 Ağustos’ta yayınladığı yeni bir genelgeyle, cezaevlerinde yeniden “tektip elbise” zorunluluğu getirdi. Buna göre, hükümlülerin tektip elbise giymesi zorunlu olacak. Tutuklular da isterlerse(!) tektip elbise giyecekler. Bu kurala karşı çıkanlara çeşitli disiplin cezaları verilecek. Sonunda da tektip elbiseyi reddedenlerin infazları yakılacak.

Bu gelişme karşısında, cezaevlerindeki devrimciler kavgayı yükselttiler. Bursa, Metris, Eskişehir Çanakkale, Gaziantep E-tipi özel, Ankara kapalı, Antakya cezaevlerinde devrimciler tektip elbise uygulamasını kabul etmeyeceklerini açıklayarak eyleme

Gerçekten de öyledir.

Çöküşün hızlanmasının yarattığı panik içinde sanayiciler, ihracatçılar, bankalar, kredi kuruluşları, devletin çeşitli kurum ve organları, hükümet, muhalefet, başbakan, cumhurbaşkanı, bir bütün olarak burjuvazi, birbirinin gırtlığına sarılmış durumdadır.

Emperyalistleşemeyen Türkiye’nin ekonomik bunalımı ağırlaştırıcı ekonomik kararların ikide bir değiştirilmesi, siyasal alanda ikide bir “yok seçimdi yok referandumdu” denmesi, “vakayi adiyeye” olmuştur. Ama, zorunlulukların getirdiği bu uygulamalar, işadamlarını oldukça “sinirli” yapmaktadır.

Egeli işadamlarının raporu bunu, hükümetin, “zaman içinde sık sık değişen, sanayiciyi şaşırtan, güvensizliğe, bezginliğe ve çaresizliğe sevkeden teşvik uygulamaları”ndan şikayet ederek dile getirdi. İstanbul Sanayi Odası’ndan Nurullah Gezgın, geçenlerde, iş hayatında ciddi bir durgunluk olduğundan söz etti. Sakıp Sabancı ise, başımıza iş açarız, kendimize gelelim demeye getirdi ve şunları söyledi:

“Hastalıklar tünelinin içinden geçen sık sık seçim yapıp kantarın topuzunu kaçırsak, bunun bedelini 50 milyon ağır öder.”

Aslında Sabancı, bedel ödeyecek olanın 50 milyon değil, birkaç yüzbinlik burjuvazi olduğunu çok iyi bilmektedir. 50 milyon, bu bedeli ödettirecek olan kesimin, işçi ve emekçilerin büyüklüğüdür.

Eleştirilerin, referandum maratonuna çıkmışken yükselmesi Özal’ın çok canını sıkınca, “canlarına okurum” türünden bir yanıt verdi. Bu, ortalığı iyice karıştırdı. Ege Sanayi Odası yönetimi, ANAP iktidarına rest çekti, “Özal canımıza nasıl oku-

yacakmış görelim” dedi ve işler biraz daha pislige batarsa, burjuvazinin at değiştirmekte kararlı olduğunun ilk açık işaretini verdi: “Ya bizi dinlerler ya da giderler.”

İşçi sınıfı sorumluluğunu yerine getirecektir

İçeride at değiştirme olasılığını ciddi ciddi düşünen burjuvazi, İran-İrak savaşında “ateşkes” ilan edilmiş olmasıyla ortaya çıktığını düşündüğü “olanak”lardan yararlanmaya da çabalıyor.

Bir yandan İran-İrak pazarlarında payını büyütme çabalayan burjuvazi, bir yandan da Kürt sorununun “çözümünde” İran ve Irak yönetimlerinden “yardım” beklediğini duyurdu. Dışişleri bakanı Mesut Yılmaz, 20 Ağustos tarihinde yaptığı basın toplantısında, bu konudaki “dileklerini”(!) şöyle açıkladı:

“Savaş ortamının karışıklığından yararlanarak ülkemizin güvenliğine karşı faaliyette bulunan terörist gurupların, komşularımızın kendi sınırları içinde etkin bir denetim imkanına kavuştukları yeni dönemde diledikleri gibi hareket edemeyecekleri inancındayız. Komşularımızın da *bu alandaki sorumluluklarını yerine getireceklerine inanıyoruz.*” (abc)

Altı çizili bu sözlerin ardında, Kürt halkına karşı yeni bir soykırım ve imha uygulamasına girişilmesi yönünde, Türkiye-İran-İrak arasında varılmış olması çok olası bir anlaşma gizlidir. Gelişmeler ve deneyim, bu görüşün hiç de yanlış olmayacağını anlatıyor.

Irak, Türk-İrak sınırı boyunca, yıldırım hareketına girişerek, Kürt halkına karşı yeni bir katliam başlatmış, son iki haftada binlerce Kürdü öldürmüştür. Katliamlar sürmektedir.

Türkiye, sınırı aşarak Irak’tan Türkiye’ye geçen onbinlerce Kürt mülteciyi silahsızlandırmakta, onların içinde PKK’lı avına çıkmakta, silahsızlandırılan peşmergeleri sorguya çekmektedir.

İran, yakın zamana dek silah ve destek verdiği peşmergeleri, şimdi silahsız olarak kabul edeceğini açıklamıştır. Öte yandan cezaevlerinden başlayarak İran’lı devrimcilere, emekçilere karşı yeni bir katliam dalgası yükselmektedir.

Kısacası, Türkiye, Irak ve İran burjuvazileri, başlarındaki büyük “tehlikeye”, devrimcilere ve Kürt halkına karşı mücadeleyi yeni bir boyuta sıçratmışlardır.

Türkiye işçi sınıfı, proleter enternasyonalist görevlerini, Türk-Kürt tüm emekçileri kızıl savaş sancıları altında toplayıp yığınsal militan eylemlerle hız vererek, demokrasi ve devrim savaşımını daha da yoğunlaştırarak yerine getirecektir.

Salih Can

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: PO Box 613 London, N16 5QB ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulundadır. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

Her komünist bir öncüdür

Merhaba yoldaşlar, Komünist, yaşamının sınıf özünü iyi kavramak durumundadır. Kendisini sürekli yenilemeyi amaç edinmelidir. Herşeyiyle örnek insan olmaya çalışmalıdır. Partiye olan bağlılığı, eleştiri-özeleştiri yapmadaki dürüstlüğü onu geliştirecektir.

Komünistin güncel yaşamın sınıf özünü kavraması da yetmez. O, komünist öncülük görevini üstlenmelidir. Partinin öncülüğünde sınıf savaşımını ilerletmek için aktif çaba göstermelidir.

Görev, işçi sınıfını bilincini burjuva etkilere karşı korumak ve güçlendirmektir. Sendikalarındaki aktif yapılanmaları devrimci sınıf savaşımının çarklarına katmaktır. Sınıfın her ileri adımı, geleceğe doğru bir adımdır. Komünist, eline geçen her türlü olanağı sınıfın ilerlemesi yararına değerlendirir.

Güncel yaşam, sınıf savaşımında en küçüğünden en büyüğüne herşeyin, her sorunun devrimle bağlı olduğunu gösterirken, düzenle uzlaşan akımlar, örneğin resmi sosyal demokratlar, işçi sınıfının bilincini bulandırmaya çalışıyorlar.

Resmi sosyal demokratlar, Yağcı-

Sargın mahkeme şovmenliğine devam ediyorlar. DGM şovları tam bir gülünçlük örneğidir. SHP uzlaşmacılığını çoktan aştılar, ANAP'tan "legallik" alabilmek için yalvarıp duruyorlar. Oyle ki, bunlar, kapitalist sistemin basit bir eklentisi haline gelmiş olan Avrupa komünizminin Türkiye'ye yansıması bile değiller. Yüro komünistler bile bunların solunda kalıyor.

Burada, yeri gelmişken, gazetemize İsveç'ten "eleştiri" gönderen Baver'e de bir cevap vermek isterim: Finans-kapitalin soygunculuğuna karşı devrimci tek bir laf söylemediği gibi, bir de, düzenle uzlaşmaya çalışan resmilerin fikir babalarını savunmak, bence cahillikten de öte birşeydir. Resmi sosyal demokrat yapılanmanın özünü oluşturan bir davranış biçimidir. Baver'in eleştirisi, kendi sınıf konumunu gösteriyor.

Resmi sosyal demokratların Ankara'da kooperatifleşme yoluna giderek kültürel faaliyetlere geçecekleri söyleniyor.

Başaracaklarını zannetmiyorum. Bu arada, Petrol-İş Ankara şubesinde barınmak için de epey çabalyorlar.

Petrol-İş'te yeni gelişmeler var. İşyerlerinde basın birimleri oluşturuluyor. Her işyerinden, biri sorumlu olmak üzere üç kişilik (temsilciden bağımsız) basın temsilcileri oluşturuluyor. Bunlar, şubelerde, yönetimde yer alan bir yöneticiye ve genel merkezde de genel teşkilatlandırma sekreterine bağlı olacaklar. Her ay toplanacak olan şube basın kurulu, durum değerlendirmesi yaparak gazetenin içeriğini güçlendirmek, okuyucularıyla

Oportünistler, İnanç Seçiş yoldaşımızı 29 Ağustos 1980'de kalleşçe kurşunlayarak öldürmüşlerdi

TKP'miz İnanç'la kararlı adımlarla yürüyor

Dün İnanç'ı katleden, inançsızlar, bugün partiden ayrıldılar, devrim ve komünizm düşüncesinin azılı düşmanları, yeni sosyal demokratlar olarak karşımızdalar. TKP'miz, bugün eskisinden de daha İnanç'lı, daha kararlıdır.

Yıl 1980. Devrimle karşı-devrimin burun buruna geldiği, Leninizmle oportünizmin ayrışmasının iyice kızıştığı, doruğa ulaştığı bir dönem yaşıyorduk. Oportünistler (bugünün sosyal demokratları) ideolojik savaşı baştan kaybettiklerini anlayınca, çıkmazdan kurtulmak, dağılan tabanlarını toplamak için *İşçinin Sesi* militanlarına karşı fiziki saldırılara geçtiler. Leninciler bu açık saldırıları geri püskürtünce de kalleşliğe başvurular.

Oportünistler, eylemlerde en ön safta yer alan, oportünizme karşı ödünsüz savaşan, gencecik yaşta, özverili, örnek bir komünist kişiliğe sahip olan İnanç Seçiş yoldaşımızı 29 Ağustos 1980'de İzmir Kara-

bağlar'da pusuya düşürüp, kahpece kurşunlayarak öldürdüler.

Onu, ona yaraşır bir cenaze töreniyle uğurladık. Türkiye'de ilk kez İnanç'ın tabutu orak çekiçli bayrakla taşındı.

Dün İnanç'ı katledenler, bugün partiden ayrıldılar, devrim ve komünizm düşüncesinin azılı düşmanları, yeni sosyal demokratlar olarak karşımızdalar. TKP'miz, bugün eskisinden de daha İnanç'lı, daha da kararlıdır.

Oportünistlerce katledilişinin 8. yıldönümünde İnanç yoldaşımızı sevgi ve saygıyla anıyoruz.

kaynaşmasını sağlamak amacıyla öneriler getirecek.

Şu anda genel merkezin kararı bekleniyor. Şimdilik yalnız İstanbul bölgesiyle sınırlı kalan bu çalışmalar, bölgelerde de yoğunlaştırmak üzere çalışma yapılıyor. Bölgemizde böyle bir toplantının gelecek günlerde gerçekleştirilmesi, bu toplantıların her ay yapılması çok yararlı olacaktır.

Hepinize tüm içtenliğimle yeniden merhaba yoldaşlar!

Tek yol illegal parti! Yaşasın TKP'miz!

Y.Emre, Ankara

İkiyüzlülüğe hayır

Merhaba yoldaşlar, Yoldaşlar size "sol"cuların sosyal demokrasiye "sızma" taktiklerine ve bunun sonucuna ilişkin ilginç bir olayı yazacağım.

Partizancı (TKP-ML, TIKKO) bir arkadaşla dostluğumuz var. Bu arkadaş, 12 Eylül faşizmi döneminde işkencecilerin tezgahından geçmiş, sıkıyönetim mahkemelerinde yargılanmış, sıkıyönetim

cezaevlerinde tutsak edilmiş. Şimdi ise, SHP'nin İstanbul toplantılarına katılmakta. SHP'nin mahalle temsilciliğini yapıyor.

Bu arkadaş SHP'nin bir toplantısına beni de çağırdı. Ben ona, SHP'nin bir burjuva partisi olduğunu, sosyal demokrasiye "sızma" yönteminin, bu yolu benimseyen ve devrimci, demokrat insanları çürüttüğünü, fosileştirdiğini söyledim.

O, önce benim görüşlerime katıldığını belirtti ama, hemen ardından, aslında SHP'yi "kullanmamız" gerektiğini(!) söyledi. Yarın SHP'nin iktidara gelmesi halinde devrimci kadrolara iş olanağı sağlanacakmış. SHP'nin içinden devrimci kadrolar çıkacakmış. Sonunda da, en önemlisi menfaati için gittiğini ekledi.

Beraber o günkü toplantıya katıldık. Gündem, anayasa değişikliği ve mahalli seçimlerdi. Üyeler teker teker söz hakkı alarak çeşitli öneriler getirdiler. Kimisi erken seçim yapılması halinde ANAP'ın gidici olduğunu, kimisi ise ANAP'ın ne edip edip seçimi kazanacağını, vb. söyledi. Arkadaş da söz alarak şöyle konuştu:

"Sayın başkanım, saygıdeğer üyeler, bildiği gibi önümüzde bir anayasa değişikliği gündemde. Ülkemizde insanlık suçu işlenirken sırf seçim maddesi gündeme getirilerek halk oyuna sunulmak istenmektedir. *Biz sosyal demokratların görevi* bu anayasayı kökünden değiştirmektir. Bir de parti içi çalışmalarında gündeme gelen belediye başkanlığı adayı sorunu vardır. Bizim görevimiz partinin menfaatlerini kendi çıkarlarımızdan önce tutmaktır. Ve azimli kararlı çalışmaktır. Görevimiz halka inmektedir. Türkiye işçi sınıfına inmektedir. Küçük esnaf ve sanatkara inmektedir."

Sonra başkan sözü alarak eleştirilere cevap verdi. Daha sonra toplantıya katılanları tanıtarak teşekkür etti. Katılanlar arasında Deri-İş sendikası başkan yardımcısı Munzur Pekgüleç'in olduğunu söyledi ve toplantıya katıldığından dolayı kendisine ayriyeten teşekkür etti. Munzur Pekgüleç'i görünce şaşırmadım.

Partizancı arkadaşın tutumuna gelince, bu arkadaşın toplantı öncesinde benimle konuşması ile oradaki konuşmasını birlikte

değerlendirince şu çıkıyor: Bir kez, yapılan siyasal ikiyüzlülüktür. Bugün böyle ikiyüzlülük yolundan medet umanlar yarın bunu neden yapmasınlar?

İkincisi, yarını beklemeye de gerek yok. Onların, bugün SHP'ye, sahip olmadığı ve olmayacağı özellikleri yakıştırmaları işçi sınıfının bilincini bulandırmaya, onu aldatmaya çalışmak gibi nesnel bir sonucu zaten doğuyor. Onlar SHP'yi "kullanmıyor", SHP onları, devrimci potansiyeli burjuva liberal kanala akıtma çabası için *kullanıyor*. "Sızma"cular nesnel olarak burjuvaziye hizmet ediyorlar.

İşçi sınıfının ihtiyacı, silahi kendi partisidir. Siyasal ikiyüzlülüğe hayır! Saygılarımla

Kamil Özdemir,
Kazlıçeşme

Okurlarımıza duyuru

Değerli *İşçinin Sesi* okurları, Gazetemizin, 15 sterlin olan Türkiye dışı abone bedelini, 353. sayımızdan itibaren, yeni bir sınıflandırma yaparak değiştirdik.

Son yıllarda, abone sayısında olduğu kadar, uluslararası posta taşıma ve baskı masraflarında da artışlar oldu. Oyle ki, örneğin Avustralya için yaptığımız posta masrafı, abone bedelini aşar duruma geldi. Bunun önüne geçmek için abone koşullarını yeniden düzenledik.

Yeni düzenlemeye göre yıllık ve altı aylık abone bedelleri şöyledir:

BÖLGE	YILLIK	6 AYLIK
İngiltere	20 Sterlin	10 Sterlin
Avrupa	22 Sterlin	11 Sterlin
Ortadoğu	40 Sterlin	20 Sterlin
K. Amerika	40 Sterlin	20 Sterlin
Avustralya	48 Sterlin	24 Sterlin

Yeni abone koşulları 353. sayımızdan itibaren geçerli olacak, eski abonelerimiz, abonelikleri bitene kadar yeni düzenlemeden etkilenmeyeceklerdir.

Noramin'i kapatma kararı protesto edildi

Noramin işçilerinin militanlığı Laspetkim'in kof lafazanlığı

Noramin'in militan işçilerine kalsaydı, eylem bambaşka olurdu. Ama, sınıf sendikacılığı yapmak için yasanın çıkmasını bekleyenler işçilere engel oldular.

(PHA1-İstanbul) Bilindiği gibi, Noramin işçileri uzun süredir grevdeler, inatçı bir mücadele içindeler. Şimdi de işverenin, fabrikayı kapatmak istediği açıklandı. Bunun üzerine işçiler, 2 Eylül günü, fabrikanın karşısındaki çay bahçesinde bir basın toplantısı ve fabrika önünde de eylem düzenlemeye karar verdiler.

İşçiler bu kararlarını, sendikayı ürkütmemek için biraz iskonto yaparak, üyesi oldukları Laspetkim-İş sendikasına ilettiler. Haber oradan tüm sendikalara yayıldı ve eylem günü sabah 10'da, Noramin'den ve çeşitli sendikalardan, fabrikalardan 300 kişi kadar orada toplandı.

Önce Noramin'de çalışan bir işçi, Noramin işçileri imzalı bir basın bildirisi okudu. Ardından, Laspetkim-İş'ten yetkili sendikacı konuşma yaptı, yasalara saygıdan vb. söz etti. Bundan sonra, hep birlikte fabrikaya doğru yürüyüşe geçtik.

Kol kola girip, çay bahçesiyle

fabrika arasındaki geniş yolu geçerken, yol trafiğe kapandı. Bu arada "yaşasın işçilerin birliği" sloganını atanlar oldu. Fabrika yokuşun biraz aşağısında kalıyor. Çevresinde çok sıkı güvenlik alınmıştı. Fabrikaya yaklaştığımızda, çevik kuvvet önümüzü kesti.

Polisler çok tedirgindiler. Çevik kuvvetin başı bir nutuk attı, oyuna gelmeyin gibi sözler edip tehditler savurdu. Konuşması sık sık kesildi, arada karşılıklı atışmalar oldu. Sözümlü kesenlere alacağım sizi dedi. Kalabalıktan polise kansızlar diye bağırdılar. Oldukça elektrikli bir hava vardı. Polis müdürünün hemen ardından sendika yetkilisi çıktı, arkadaşlar dönelim vb. dedi. Bizim de örgütlü bir hazırlığımız yoktu, bu nedenle geri dönme başladı.

Noramin işçileri çok militanlar. Genç, yaşlı birçok kadın işçi, neden geri dönüyoruz, bu eşkiyaların sözünü neden dinliyoruz diye bağırtıp çağırdı, bazısı sınırdan ağladı. Özellikle bir genç

kız, dönmemeliydik diye, eylem bitene kadar hem söylendi, hem ağladı. Ama sendikanın tutumu, onun yarattığı boşluğun doldurulmaması vb. yüzünden, geri dönmeliydi.

Geri dönerken yol yine kesildi. Döndük, aynı çaybahçesinde toplandık. Bu kez sendikacılardan

oluşan bir gurup, fabrikaya, grevcileri ziyarete gitmek üzere ayrıldı. Çevik kuvvet onlara da izin vermedi. Kalabalık dağılına kadar, çay bahçesinde, dönmemeliydik konusu tartışıldı.

Bunlar çok şey gösteriyor. Bir kez, işçi sınıfımızın eylem yapma konusunda duyduğu tek

eksikliğin, örgütlü öncülük olduğu ortaya çıkıyor.

İkincisi, bu eylemde işçilerin önünü tıkayan, Türk-İş'i "beğenmediği" için dışında kalan bağımsız Laspetkim-İş sendikası! Bunların niyetlerinin devrimci sınıf sendikacılığı falan değil, düpedüz bölücülük olduğu ortaya çıkıyor. Madem sınıf sendikacılığını savunuyorlar, neden uygulamıyorlar? Bu hükümet sınıf sendikacılığı yasası çıkarırsa mı uygulayacaklar?

Evet. Bugün sınıf sendikacılığını geveleyerek ille de Türk-İş dışında kalmak isteyenlerin nesnel konumu budur. Hükümet yasa çıkarsın da onlar da bağımsız oldukları halde rahatça "sınıf sendikacılığı" yapsınlar diye ağlaşıyorlar. Ama bu arada militan işçilerin önünü kesmiş oluyorlar. Sınıf sendikacılığı için yasa bekleyen, herhalde bundan da hicap duymaz.

Bugün sınıfın temel ve genel, uzun ve kısa vadeli çıkarlarına uygun sendikacılığın, yani sınıf sendikacılığının pratikteki ölçütü, Türk-İş'te militan sendikal birlik için canla başla mücadele etmek olarak önümüzde duruyor. Gerisi, sınıf sendikacılığı değil yalnızca gevezeliği oluyor!

Sosyal demokrasi, sömürgecilğe karşı değildir

Kürt devrimcisinin yeri işçi sınıfının yanındır

SHP genel başkanı İnönü, ağustos ayı içinde, SHP Parti Meclisi toplantısı için gittiği Şanlıurfa'da bir konuşma yaptı. İnönü, referandumda oylarına ihtiyacı olduğu Kürt halkının sempatisini kazanabilmek için, bölgenin sorunlarına değinmek zorunda kaldığı konuşmasının bir yerinde şöyle dedi:

"Türkiye'nin çok çeşitli sorunları vardır. Türkiye'de gelir adaletsizdir. Eğitim düzeyi düşüktür. Fakat Güneydoğu Anadolu'da daha düşüktür. Türkiye'de işsizlik vardır, ama Güneydoğu'da işsiz daha çok. Türkiye'de toprak dağılımı adaletsizdir, ama Güneydoğu'da çok daha adaletsizdir. Türkiye'de baskı, işkence vardır. Güneydoğu'da daha çoktur. Güneydoğu Anadolu Türkiye'nin en önemli projelerinden, ülkenin aydınlık geleceğini kurabilecek en değerli projeleri bağrında taşımaktadır... GAP'ı Türkiye'yi refah ufuklarına götürececek bir proje olarak görüyoruz."

Bu sözlerden bazı gerçekler yansıyor.

Bir kez, İnönü, "Güneydoğu Anadolu'nun geri kalmışlığından, Türkiye geneli karşısında eşitsiz konumundan söz ediyor. Ancak, bu durumun nedenini, Türkiye Kürdistanı'nın bir iç sömürge olduğunu, geri kalmışlığın da sömürgeci Türk burjuvazisinin yağmasının, talanının bir sonucu olduğunu söylemiyor.

Söyleyemez. Sosyal demokrasi, sömürgecilğe karşı değildir. İnönü'nün, sömürgecilikten hiç

söz etmeyip, sonra Kürdistan'ın bağrında taşıdığını itiraf ettiği "değerli" GAP projesini "Türkiye'yi refah ufuklarına götürececek bir proje olarak gördüklerini" anlatması da, sosyal demokratların, sömürgecilği normal bir olay olarak benimsediklerinin bir ifadesidir.

Sosyal demokrasi anti-sömür-

geci, anti-emperyalist, ya da demokrat değildir. Bu garip de değildir, çünkü sosyal demokrasi eninde sonunda burjuva liberal bir akımdır. İşçi sınıfına ve Kürt halkına düşmandır.

Hal böyleyken, bazı devrimci akımların, "ele geçirmek"(!) amacıyla SHP'ye "sızmaya" çabalaması, bunda başarı kazana-

bilmek için de, siyasal ikiyüzlülükten medet umması, büyük bir siyasal ahlaksızlık örneğidir.

Kimi Kürt sol hareketlerinin de bu gurupta yer alıyor ve SHP'yi Kürt halkına, sahip olmadığı özelliklerle tanıtmaya çalışırken, on yıllardır sömürgeci ordunun baskı ve terörü

altında yaşayan, şimdi de üç devlet tarafından çembere alınmaya çalışılan Kürt halkına — en yumuşak ifadeyle — ihanetten başka birşey değildir.

Kürt devrimcisinin yeri, sömürgeci burjuva liberallerin partisi değil, enternasyonalist işçi sınıfının yanındır.

H.Moralı

Çeşitli işkollarında işçi komisyonları oluşuyor, eski yeni sosyal demokratlar ve bazı sol örgütler bunların işlevini çarpıtmak için çalışıyorlar.

İşçi komisyonları v bunların işlevini çarpıtma operasyonları

Bugün Türkiye'de öyle bir durum vardır ki, değil küçük bağımsız bir sendika, hiçbir türlü sendika, tek başına sendika kimliğiyle, görevlerin üstesinden gelemiyor. Bu nesnel bir durumdur. Devrimci bir siyasal merkeze ihtiyaç duyuluyor. İşçi sınıfımızın öncü kesimi, bu durumu görüyor, seziyor ve bu soruna bir çözüm üretiyor. Çeşitli işkollarında, siyasal bilinç düzeyi ileri işçilerden oluşan *işçi komisyonları* türemeye başladı. (Bazen *konsey* de deniyor.) Bu son derece önemli bir gelişmedir. *Belki de*, daha devrimci durum gelmeden, devrimin zaferini müjdelemektedir.

Cemile Çakmak

Bugüne kadar adına, "İstanbul Sendikal İşçi Muhalefeti" denen örgütlenmenin, 4 Eylül pazar günü, üçüncü toplantısı oldu. Bu toplantının haberine girmeden önce, bazı durumların üzerinde durmak gerekiyor.

Aptal dostlar akıllı düşmana alet oluyorlar

Türk-İş eylem kararlarını neden uygulamıyor? Bu sorunun iki düzeyde iki yanıtı var.

Birincisi, Türk-İş'in eylem kararları uygulanırsa, bugünkü ortamda bunun nerelere varabileceğini burjuvazi görüyor. Sokak çatışmaları, ayaklanmalar, işyeri işgalleri... Hepsisi olasıdır. En başta bu nedenle, kararların uygulanmasını engelliyor.

Harekete geçirilse Türk-İş, bugün Türkiye'nin belki de, en güçlü örgütlerinden biridir. Ama, Türk-İş'in ve ona üye sendikaların çoğu üst düzey yöneticilerinin "elverişli" siyasal konumları yüzünden, burjuvazinin engellemesi başarılı olabiliyor. Türk-İş'in dev gücü, tutsak ediliyor.

Dev bir güç nereye kadar tutsak edilebilir? İşçilerde haklı olarak yoğun bir öfke birikiyor. Bu öfke, iki yöne gidebilir. Olağanları da beklemeye gerek yok, olağanüstü kongrelerle, tabanın isteklerine uymayan yöneticiler değiştirilir, tutsak edilen gücü zincirlerinden boşaltabilecek yöneticiler seçilir. Ya da, yanlış kanala akıtılır, konfederasyon parçalanır, güç bölünmüş olur.

İşte burjuvazi kumarını, bu ikinci yön üzerine oynuyor. İşçilerin öfkelerini bile bile, onların dev gücünü Türk-İş'in hareket-sizliği içine tutsak ediyor. İstiyor ki bu güç bu öfkeyi bölünme kanalına akıtsın.

Burjuvazinin kazanması için çalışan, öz be öz subayları var, sol kılıf altındaki hainler var. Bir de bizim akli evvel solcularımız var. Bunlar da, çeşit çeşit "militan" tez ileri sürerek, burjuvazinin kumarı kazanması için cansiperane çalışıyorlar. Militanlığın, cihali ama kof sözüyle, doğru tutumla bağlı özünü ayırdetmeyi, beyinleri bir türlü kavrayamadı!

Türk-İş eylem kararlarını neden uygulamıyor sorusunun birinci yanıtı, buraya dek anlattık-

larımızdır. Görüldüğü gibi, bu yanıt, çeşitli siyasal güçlerin konumlarını, niyetlerini, taktiklerini içeriyordu, yani daha çok öznel düzeydeydi. İkinci yanıt daha çok nesnel düzeydedir:

Sendika yetmiyor siyasal merkez gerekiyor

İşçi sınıfı, yasal çerçeveyi delmeden basit bir grev bile yapamıyor, delerek, görmemezlikten gelerek vb. yapıyor. Değil genel grev, herhangi bir toplu eyleme, militan ve kararlı bir biçimde çıkması demek, anayasasından babayasasına kadar tüm yasal çerçeveyi tümüyle parçalaması demektir. Birinci gün değilse, ikinci gün...

Bugün militan bir toplu eylemin başka çeşitli sonuçları sayılabilir. Ama uzatmadan demek istediğimiz şu ki, böyle bir eylem, yalnızca siyasal nitelik taşımayacak, *üst düzeyde ve devrimci siyasal* nitelik taşıyacaktır. Türk-İş eylem kararları işte böyle bir misyonla karşı karşıyadır.

1980 öncesinde, partimiz ağırlığıyla devrimci bir siyaset izlerken, DİSK de hızla gelişti ve ilerledi. 1978'de parti yönetiminde, oportünizmin bir sonucu olarak, sendikal siyasetle kısıtlı kalma hastalığı ağırlık kazanmaya başladı. Ondan sonra, bakıyoruz, bir tıkanıklık beliyor. Giderek DİSK'te, uyuz sosyal demokrat konumlara kayma gözleniyor. Her zaman bir sürü yanlışlı olan DİSK'in son durumu, hepten yanlışlarla doluydu.

DİSK bir sendikaydı. Ülkede devrimci durum yükseldikçe, siyasal görevler öne çıktı. Parti partiliğini hakkıyla yapsaydı, DİSK'in de devrimci sendikacılığı tutarlı bir gelişme gösterebilirdi. Ama parti geri çekilince, DİSK, bir *sendika olarak işlevinin* ötesine geçen görevlerle karşı karşıya kaldı ve bunları yerine getiremeyip, gerilemeye, sosyal demokrat ellerde çürütülmeye başladı.

Bugün, Türk-İş yapamıyor diye bağırıp çağıranlara, buradan kal-karak bölücülük peşinde koşanlara şesleniyoruz:

DİSK de yapamamıştı! Bugün sizin açtığımız ve adını sınıf sendikası taktığımız "ilerici" küçük dükkanlar da yapamıyor. Aynı nedenlerle, koca Türk-İş bile yapamaz. Bunları anlamıyorsanız, çünkü parmak ayı

gösterirken siz parmağa bakıyorsunuz. Parmağı da, ayı da bir kenara bırakıp, beceriksizlik görüntüsü arzeden, tıkanıklık içinde debelenen kendi küçük dükkanlarınızda, biraz dönüp aynaya baksanız, belki yine de anlarsınız!

İşçi komisyonları doğuyor

Bugün Türkiye'de öyle bir durum vardır ki, değil küçük bağımsız bir sendika, hiçbir türlü sendika, tek başına sendika kimliğiyle, görevlerin üstesinden gelemiyor. Bu nesnel bir durumdur. Bunun sorumluluğunu da Türk-İş'e yıkmayalım. Devrimci bir siyasal merkeze ihtiyaç duyuluyor.

Toplumsal olaylar düz bir eğri olarak gelişmediği için, devrimci bir siyasal merkeze olan acil ihtiyaç, devrimci solun *örgütsel güçlenme* düzeyinden çok önde gitti. 12 Eylül'de faşizm geldi, sol örgütlere ağır bir darbe indirdi, kendisi bir süre sonra çözülüp gitti, ortam gevşedi ama ağır bir örgütsel darbe yiyen devrimci sol hemen güçlenemedi. Bugünkü geçici boşluğun nedeni budur.

İşçi sınıfımızın öncü kesimi, bütün bu durumları görüyor, görmese bile seziyor ve bu soruna bir çözüm üretiyor. Çeşitli işkol-

lenen örgütlenmeye muhalefet anlamı yüklüyorlar. Derininde, her ikisi de aynı kapıya çıkıyor. Zaten zaman zaman içiçe çıkan bu iki anlayış da sendikalizme dayanıyor. Biri, sendikalist hayaller kuruyor, ötekisi ise sendikalist hayal kırıklığına uğramış, aklına alternatif arıyor.

Artık baştaki konuya dönebiliriz.

Toplantının genel manzarası

Metal, cam, deri, sağlık gibi işkollarında beliren bu işçi komisyonlarının, İstanbul çapında bir de üst örgütlenmesi var. Bunun adı şimdilik "İstanbul Sendikal İşçi Muhalefeti". Bu örgütlenmenin içinde, sol olan ve sol kılıf kullanan her türlü siyasal örgüt ya da çizginin temsilcileri var.

Bu örgütlenmenin dün üçüncü toplantısı yapıldı. 100-120 arasında temsilcinin katıldığı toplantının yapıldığı yer, SHP'nin Beyoğlu ilçe binasıydı. Toplantı 6-7 saat kadar sürdü. İki başkanın yönetiminde, "İstanbul Sendikal İşçi Muhalefeti" için hazırlanan program taslağı tartışıldı. Bazı pratik sorunlar üzerinde duruldu ve sonunda bir de yürütme komitesi saptandı.

larında, siyasal bilinç düzeyi ileri işçilerden oluşan *işçi komisyonları* türemeye başladı. (Bazen *konsey* de deniyor.)

Bu son derece önemli bir gelişmedir. *Belki de*, daha devrimci durum gelmeden, devrimin zaferini müjdelemektedir. İşçi sınıfımızın hünerli ellerinde, bu organın nasıl bir gelişim göstereceğini hep birlikte yaşayıp göreceğiz. Ama bu demek değil ki, pasif bir izleyici olarak yaşayıp göreceğiz. Bu organın, doğuş mantığıyla tutarlı olan devrimci işleve doğru gelişmesi için mücadele yürüteceğiz. Çünkü, bu güzelim filizi, kendi yanlışlarıyla boğmak isteyenler de pusuda beklemektedir.

İşçi sınıfının aptal dostları, parmak ayı gösterirken parmağa bakanlar, şimdi de bu organı sendikal muhalefete sınırlamaya çabalıyorlar. Ama buna iki türlü anlam yükleyenler var. Bazıları, bugünkü sendika yönetimlerine muhalefet, bazıları da, sendika

konuşmada raslandı. Bu konuşma yüzünden de hava oldukça elektriklendi.

Bütün bu anlatılardan şu çıkıyor ki, SHP'ye, TBKP'ye kadar uzanan çok çeşitli siyasal güçler, sendikal birliğe, daha doğrusu bozgunculuğa ve işçi komisyonlarına ilişkin çok çeşitli hesaplar yapmaktadırlar. Bırakalım yaptıkları abuk sabuk konuşmaları bir yana, böyle bir toplantıya SHP'nin kanat germesini kabullenmeleri, devrimci geçinen solların devrimciliğinin de ne ölçüde yüzeysel olduğunu çok güzel gösteriyor.

Yaşam doğrudan yana

Bütün bu olumsuzluklar belirleyici bir önem taşıyor. Çünkü oluşum daha henüz emekleme aşamasındadır. Bu oluşumun ne yöne gideceğini işçi sınıfımızın derin sınıf sezgisi ve komünistlerle birlikte mücadelesi belirleyecektir. Yaşam zaten doğru yönde imkedir.

Şimdilik "İstanbul Sendikal İşçi Muhalefeti" denen üst örgütlenme, can alıcı önemde bir filiz olan işçi komisyonlarının üzerine giydirilmek istenen bir deli gömleğine benziyor. Ama işçi komisyonları düzgün rotasında gelişirse, devrimcilikten ölesiye korktukları halde suyun başını tutmak için bu girişimin içinde görünen bazı sahte solcular ayıklanacaklardır. Deli gömleği yırtılıp atılacak, bu duruma uygun bir üst örgütlenme oluşacaktır.

Toplantıda yapılan ve ortalığı oldukça karıştıran bir konuşmada da aynen bu doğrultuda görüş belirtildi. Bu konuşmayı yapan ve İstanbul'da bir işçi komisyonunda görevli olan işçi, bu örgütlenmenin adının değişmesi, sendikal değil asıl siyasal işlevin hedeflenmesi gerektiğini söyledi. İşçi komisyonlarının da, bu üst örgütlenmenin de sendikalara ne alternatif ne düşman olduğunu, tam tersine, sendikal mücadeleyi siyasal düzeyden tamamlayıcı bir işlev görmesi gerektiğini anlattı. Türk-İş'te sendikal birliğe sahip çıktı ve işçi sınıfının devrimci geleneğinin bir parçası olarak DİSK'i de "burjuva" suçlamalarına karşı korudu.

Bu çarpıcı konuşma yapıldıktan sonra, son sıralardaki moda deyimleriyle, "uygarca tartışan" ya da tartışmayı "uygarca" izleyen bazı kişiler, bu konuşma sırasında birden hırçın bir biçimde satışmalara başladılar. Bu da gösteriyor ki, bu örgütlenme köklü bir ayrışma geçirecektir.

Toplantının, pratik görevlerin konuşulduğu bölümünde, güzel bazı konuşmalar daha yapıldı. Bir konuşmacı, üç işkolundan üç sendika şubesinin, zam furyasına karşı ortak eylem planladıklarını duyurdu. Bir de, Noramin grevinin yeniden topluca zivaret edilmesi, bu kez çevik kuvvete rağmen fabrika önünden geri dönülmesi istendi.

Toplantı, yürütme komitesinin belirlenmesiyle son buldu.

İstanbul'daki son sendika şube başkanları toplantısında kaybeden yine bölücüler oldu

Bölücülük en büyük ihanettir

Komünist işçiler tüm bölücü çalışmalarını bugüne kadar engellediler, yarın da engelleyecekler. Türk-İş'te sendikal birlik, militan eylem ve sendikal demokrasi kavgasını daha da yükseltecekler.

(PHA/1-İstanbul) İstanbul'da sendika şube başkanları toplantısı yapıldı. Toplantı, çoğu zaman olduğu gibi, yine hiçbir dişe dokunur karar alamadan dağıldı. Eğilim gösterilen tek karar, sendika merkez başkanlarının toplantısının şube başkanlarınca basılmasına ilişkindi. Bu arada, sendika şube başkanları arasında yine bölücü bozguncu şarkılar söyleyenler oldu.

Türk-İş ve ona bağlı sendikaların yöneticileri kendi aldıkları eylem kararlarını uygulamaya sokmak için ayak diretmekle, yaşama, işçi sınıfının istemlerine ters düşüyorlar. Bu tutumla mücadele etmek gerekli ve doğrudur.

Ancak sendikal alanda her kavganın, üstünde yükseldiği ilkelere vardır. Bu ilkelere başında, işçi sınıfının militan sendikal birliği gelir. Türk-İş'in kimi yöneticileri, sağ sendikaların yönetim-

leri sosyal demokratlar, kendi aldıkları eylem kararlarını yaşama geçirmiyorlar diye ayrı bir konfederasyonu savunmak bu ilkeye ihanettir.

Militan eylem çizgisine direnenlerle her sendikada, her şubede, her düzeyde mücadele ederken, bir de, sınıfı arkadan bıçaklayan bu ihanetçileri sergilemek gerekiyor.

Türkiye işçi sınıfı, Türk İş yöneticilerini, Türk-İş'e bağlı sendikaların yöneticilerini zaten tanıyor, biliyor. Türk-İş tabanı, kendisi yüzlerce eylem koyuyor. Sendikal demokrasi istemini yükselterek yöneticilerini zorluyor. Bu çarka ayak uyduranlar kalır, uydurmaları atılır. Türk-İş'e bağlı sendikaların birçok yöneticisi de ya değişecek ya da bu diyardan gidecek. İşçi sınıfı, Türk-İş'i mutlaka ama mutlaka devrimcileştirecek.

Tüm bu gerçek ortada dururken ve "militan eylem-sendikal birlik-sendikal demokrasi" sloganını yükseltmek gerekirken, TBKP'liler, SVP'liler, TDKP'liler, TKEP'liler, vb. farklı biçimlerde ama aynı bölücü kopya çıkan bir kampanya yürütüyorlar.

Neyse ki, işçi sınıfı bu ayrışmalarına itibar etmemektedir. Son şube başkanları toplantısında da kaybeden bölücüler, kazanan militan sendikal birlik çizgisi

olmuştur. Nitekim ayrılık yanlısı bir sol oportünist sendikacı, "yahu şu birlikçiler her yerde karşımıza çıkıyorlar şube başkanlarından da umudumuzu kestik, umut işçi muhalefetine" diyerek bölücülerin içine düştükleri acınası durumu dile getirmiştir.

"İşçi muhalefeti" denen örgütlenme, şimdilik, işçilerle, işçi sınıfının gerçek çıkarlarıyla ilgisi olmayan, sağ ve sol oportünizmin, sosyal demokrasinin etkisi altında

bulunan, iktidar olma yeteneğinden yoksun olan ve kendini "muhalefet" olmaya mahkum etmiş bir oluşumdur. Bölücülerin bu umudunu da boşa çıkarmak zorunludur.

Komünist işçiler tüm bölücü çalışmalarını bugüne kadar engellediler, yarın da engelleyecekler. Türk-İş'te sendikal birlik, militan eylem ve sendikal demokrasi kavgasını daha da yükseltecekler.

Grevdeki işyerlerini ziyaret ettik

Birlik ist mi her an yansıy r

Onüç sendikaya üye çok sayıda işçinin dayanışma ziyareti yaptığı grev yerleri, işçi birliği ve sınıf dayanışması alanlarına döndü.

(PHA/1-İstanbul) İstanbul ve İzmit Gebze'de bulunan grevdeki altı işyeri, onüç sendika şubesine üye işçilerce ziyaret edildi. Grev yerleri, işçi birliği ve sınıf dayanışması alanlarına döndü.

Ziyaretçi işçi ve sendikacılar daha önceden hazırladıkları somut dayanışmayı alkışlar ve sloganlar arasında grev gözcüsü işçilere verirken, manzara sendikal birliği parçalama gayretleri içinde bulunanlara ders niteliğindedi. Türk-İş'e bağlı ve bağımsız sendikalardan grevci işçiler, yine Türk-İş üyesi olan ve olmayan işçilerce ziyaret ediliyor ve her fırsatta her konuşmada *birlik* istemi dile getiriliyordu.

"Yaşasın işçilerin birliği"

İlk ziyaret Darphane ve Damga Matbaası işyerlerine yapıldı. Uzun süredir, ilk günkü coşku ve inançla grevde bulunan 271 işçi, ziyaretçileri alkış ve sevgi gösterileriyle karşıladı. Burada bir basın toplantısı gerçekleştirildi.

Toplantıda, Basın-İş sendikasının yöneticileri kısa konuşmalar yaptılar. Konuşmalarda işveren sendikası Kamu-İş'in tutumunu sergileyen sendika yöneticileri, kıdem ortalaması 11 yıl olan işyerinde asgari ücretin dahi altında ücret alan işçiler olduğunu belirttiler. Daha sonra grevci işçiler adına ziyaretçiler selamlandı.

Darphane ve Damga Matbaası'ndan sonra, 1-2 kilometre uzaklıkta, Yıldız Parkı'nın içindeki Yıldız Porselen işyerine

doğru (burada Çimse-İş örgütlü) yürüyüşe geçildi. Yıldız Parkı'nın içinden fabrikaya doğru girilirken, ziyaretçi işçiler safları sıklaştırarak "yaşasın işçilerin birliği" sloganını attılar. Bu, çoğu bayan olan grev gözcüsü işçiler

tarafından coşkuyla karşılandı. Ziyaretçi işçiler, yiyecekleri grev gözcüsü arkadaşlara devrederken, grev gözcüleri de, arkadaşlarına su dağıttılar.

Basın açıklamasından, bu fabrikadaki 292 işçinin — 24 uyuşmazlık maddesi nedeniyle — 70 gündür grevde olduklarını öğrendik. Ziyaret edilen işçiler adına, grevci bir işçi ve Çimse-İş İstanbul şube yöneticisi Ahmet Akbulut birer konuşma yaptı.

Ziyaretçi işçilerden biri de, birliği ve sınıf dayanışmasını vurgulayan bir konuşma yaptı.

İşçiler sendikalardan daha militanlar

Ziyaretçiler, Yıldız Porselen'den sonra, Laspetkim-İş sendikasına bağlı işyerine, Noramin Plastik'e gittiler. 550 işçisi olan bu işyerindeki işçiler, kendi sendikalarını

da aşan militan bir birliğe sahip-tiller.

Bu fabrikada toplu sözleşmenin parasal maddelerinin tümü uyuşmazlıktaydı. İşveren fabrikayı kapatacağını ve makinalarını satışa çıkardığını belirten duyuru asmıştı. İşçiler, işverenin bunu taktik olarak ve kendilerini yıldırma amacıyla yaptığını, grevin yeni katılımlarla ilk günkü azim ve inançla sürdürdüğünü belirttiler. Burada da yumruklar sıkıldı. Coşkun alkışlar arasında militan konuşmalar yapıldı.

Noramin Plastik grevinden Egenil işyerine gidildi. 25 işçinin çalıştığı, oyuncak üreten Egenil 112 gündür grevdeydi. Burada da, alkışlar, militan konuşmalar arasında gıda dayanışması grevcilere verildi.

Ziyaretçi işçiler buradan, Otomobil-İş üyesi olan 80 işçisiyle 271 gündür grevde bulunan, Maltepe'deki SACE elektrik işyerine gittiler. Oradan da birbuçuk saatlik yolculuk sonunda Petrol-İş'e bağlı Doğu Galvaniz ve Plastik işyerine gittiler. Gebze'de bulunan 74 işçili bu işyeri, polis denetiminde 332 gündür grevdeydi. Doğu Galvaniz işyerindeki ziyaretle, ziyaretler dizisi tamamlandı.

Sınıf dayanışmasını militan eylemler içinde yükseltmek, sendikal birliği pekiştirecek girişimlere ağırlık vermek, militan birlik içinde sokakları, alanları fethetmek, ekonomik-demokratik mücadeleyi devrim mücadelesine kenetlemek komünistlerin, ileri işçilerin önde gelen görevidir.

Küçük burjuva sağ ve sol "akıl hocaları" işçi sınıfından ve depolitizasyondan yakınadursunlar, işçi sınıfı devrimci sendikal birlik ve devrimci iktidar yolunda ilerliyor, ve ilerleyecektir.

Reformistler türlü çeşitli kılıflarda yine ortalığa döküldüler

Reformizm mi kokuyor? Yürü üstüne!

Bugün, gelen devrimci dalgayı iyi kucaklayabilmek için, yalnızca dört başı mamur reformizme değil, *azıcık* reformizm kokan herşeye karşı bile yoğun mücadele gerekiyor. Reformizmin, devrim hareketini yeniden boğmasına izin verilmeyecek.

Gülen Erdilek.

Burjuvazinin yükselen devrimci dalgaya karşı tampon aradığı şu günlerde, reformizme karşı mücadele komünistler için daha da acil bir görevdir.

Reformistler yine ortalığa döküldüler

Reformizm, burjuvazinin işçi hareketine yaydığı bir illet, bulaşıcı bir hastalıktır. Burjuva ideolojisinin olduğu yerde sürekli kol gezer. Burjuva ideolojisinin *sızarak* egemenliğini sürdürmeye çalışması, en iyi bu hastalıkta görülür. Burjuvazi ve onun beşinci kolu, "reformlar" belgisiyle devrimci mücadeleyi boğmayı hedefler.

Bu hastalık sürekli kol gezer ama, siyasal yaşamın hareketlendiği, öfke ve kinin taşmaya başladığı, demokrasi isteminin

grevlerde, meydanlarda yükseldiği dönemlerde, görevini özellikle aksatmaz. Devrimci kaba-rişları doğrudan doğruya yadsımadan, onları adileştirmeye çalışır. Kendini gizlemek için devrimci pelerini sırtından eksik etmez.

İçinde yaşadığımız dönemde de, her türlü reformizme karşı amansız bir mücadele vermek gerekiyor. Emperyalizmin zayıf halkası Türkiye, bugün 1980 öncesinden daha derin bir devrimci duruma doğru gidiyor. Türkiye devrim hareketi, reformizmin acısını ağır çekti. Devrim güçlerinin bilinç ve örgütlüğü, onun yüzünden devrimci durumun gerisinde kaldı. İçimizdeki düşman, reformist hayalleri hedef diye gösterdi, devrimci durumu çürüttü, halkın mücadelesini boğdu. 12 Eylül faşist darbesinin ardından, 1981'de toplanan Konferansımız bu durumu şöyle

dile getirmişti.

"Halk sınıflarını faşist çeteler yenemedi. Yenemezlerdi. Bizi yenen içimizdeki düşman - oportünizm ve onun bağlaştığı sosyal demokrasi oldu." (Türkiye Komünist Partisi II. Leninciler Konferansı 1981, Kararlar, s.17)

İşte yine burjuva reformizmine yenilmemek, gelen dalgayı iyi kucaklayabilmek için, yalnızca reformizme değil, *azıcık* reformizm kokan herşeye karşı bile dolu-dizgin mücadele vermek gerekiyor.

Türkiye proletaryası çok şey gördü, geçirdi. Eski reformist yöntemler pek kabul görmüyor. Örneğin, oportünistlerin, sınıf savaşımını baltalamak için 1980 yılına kadar habire ona buna sunmak üzere açtıkları imza kampanyaları, son yıllarda fazla rağbet görmüyor. Faşizmin çözülmeye başladığı sıralarda, o gün için bir anlamı olan birkaç imza kampanyası dışında, bu tür yöntemler geri tepiyor. Bu nedenle

"yeni", "çağdaş", "modern", "reformist" yöntemler gerekiyor.

Öteyandan, 1980'den bu yana reformist cephede önemli değişiklikler oldu. Eski menşevikler artık devrimci pelerini bir kenara iyice bırakarak, açıktan sosyal demokrat cepheden seslenmeye başladılar. Türkiye Komünist Partisi içindeki oportünizm, evrim geçirerek, TBKP içinde asil yerine kavuştu.

Menşeviklerin yerini eski "solcular" alıyor. Dev-Yol, SHP'den çıkmıyor, onun içinde "güçlenmeyi" umuyor! Herkes birşeyin "özgürlüğü"nü istiyor. Buram buram reformizm kokan bir hak alma "mücadelesi" gidiyor!

Yani adlar ve yöntemler değişiyor ama aynı hastalık ortalıkta dolaşiyor, eski "yeni" reformizm yine kol geziyor!

Ne uğruna mücadele?

Buna karşılık, komünist siyaset yine gerçeklere ve doğrulara sarılarak yürüyor.

Komünistler, reformlara karşı değildirler, sınıf mücadelesini geliştirmek için her reformu değerlendirirler. Ama bu başka, reformizm başka. Halkın devrimci enerjisini burjuva legalizmine, liberalizme kurban etmek olan reformizm komünistlerin yöntemi değildir. Çünkü halkın her türlü sorununu çözmenin tek garantisi,

işçi ve emekçi yığınların devrimci bilincidir.

Komünistler, ana hedeflerini, devrim ile burjuvaziyi alaşağı etme ve yerine komünizm bayrağını dikme hedeflerini hiçbir zaman gözardı etmezler. Bizim için reformlar bu mücadele içerisinde topladığımız, toplayacağımız yan ürünlerdir. Lenin'in şu güzel sözlerini bir daha okuyalım:

"Yığınlar arasında devrimci ajitasyonu artırmalıyız. Dolu dizgin, budanmamış sloganlarımızla daha geniş alan açmalıyız. Onları net bir biçimde geliştirmeliyiz. *Bu yoldan*, en iyi durumda, devrimin tam etkisini yakınlştırırız. En kötü durumda ise bazı yarım ödünler... gasp ederiz ve kendimize, onları devrimin bir silahına döndürme olanağı açarız. Reformlar, devrimci proletaryanın sınıf savaşımının *birer yan ürünüdür*. Bu yan ürünü elde etmeyi 'kendi' işimiz yapmak liberal burjuva reformizmine düşmek demektir." (Lenin, *Toplu Yapılar*, c.12, s.239)

Reformlar uğruna mücadele kendi işimiz değildir, dedik. Aslında, bırakın kendi işimiz olup olmadığını, halkta, bunlara özel bir önem verildiği *izlenimini* uyandıracak davranışta bulunmak bile komünist siyasete terstir.

"...Biz Sosyal-Demokratlar (komünistler-İ.S.) hiçbir durumda ve hiçbir biçimde ekonomik reformlara güya büyük önem verdiğimiz, ya da bu reformların özel önem taşıdığını sandığımız vb. inancını (ya da yanılığını) uyandıracak hiçbir davranışta bulunmamalıyız." (Lenin, *agyc.5*, s.406)

"Yığınlar gelsin diye" burju-

vazinin kabul sınırları içinde sesler çıkarmaktan, bir tek burjuvazi kazançlı çıkar. En iyi niyetlerle bile olsa, bunu yapan devrimci, burjuvaziye hizmet sunar.

"Reformlar için mücadeleyle, sınıf mücadelesiyle (proletarya diktatörlüğü olmaksızın), 'sosyalist ideallerin genel olarak tanınmasıyla ve kapitalizmin yerine 'yeni düzen' koymayla birlikte, liberal burjuvazinin kabul edebileceği herşeyi Marksizmden alıyorlar. Marksizmin 'yalnız' yaşayan ruhunu, 'yalnız' ihtilalci özünü bir kenara atıyorlar." (Lenin, *agyc.21*, s.222)

İşçi sınıfının Marksizm-Leninizm ile donanmış partisi, kendi bağımsız mücadele yolunu çizer. Bu arada burjuvazinin yapmak zorunda kaldığı reformlardan yararlanır. Ama şunu bilir ki, halkın yaşamında küçük *bir düzelmelerin* olması için bile, proletaryanın dolu dizgin devrimci mücadelesi gerekir.

"...Reformlara yol açan gerçek güç, devrimci proletaryanın, onun bilincinin, dayanışmasının ve savaşında sarsılmaz kararlılığının gücüdür." (Lenin, *y*, c.12, s.238)

Reformizm aptallıktır

Aslında gerçekten reform isteyenler, reformistlik yaparak,

kendi amaçları açısından bile tutarlı davranmış olmuyorlar. Bir burjuva düşünün ki, oturduğu yerde, kimse kendisinin karşısına dikilmemişken, "buyur kardeşim bu da benden" diyecek. Ekonomik reformdan tutun da, en ufak bir siyasal hakka kadar. Nerede görülmüş bu?

Örneğin, şimdi burjuvazinin cezaevlerindeki devrimciler üzerindeki baskıyı ve işkenceyi 12 Eylül dönemine nazaran çok çok azaltması, (kitaplık kuralım gibi önerileri kabul etmesi vb.) yaptıklarının kötü şeyler olduğunun farkına varıp, iyi(!) olma kararı vermesinden, "çok çekirdik, biraz da haklarını verelim" diye düşünmesinden mi oluyor? Elbette ki değil. Dışarıda başta işçi sınıfının ve Kürt halkının, içeride devrimcilerin yükselen mücadelesinden duydukları korku nedeniyle böyle davranıyorlar.

Kapitalizmin kendisi haksızlıklar sistemi, bir de kalkıp hak dağıtacaklar! Bu nedenledir ki, halkın yaşamında en küçük bir *düzelmeyi* gerçekten isteyenler, reform için boğazlarını yırtanlar değil, devrim için durmaksızın koşturanlardır.

Devrime bağlanmayan reform kavgası, işçi sınıfının ekonomik, siyasal kavgasına uzun vadede yarar değil zarar getirir ve getirmiştir de. En iyi haliyle bile, reformlar, kapitalizmin doğurduğu sancılara Marks'ın deyişleriyle ancak ilaç olurlar. Kapitalizmin yan etkisiz ilaç üretmediğini de düşünürsek, uzun vadede işçi sınıfının hiç kârlı çıkmadığını daha iyi anlarız.

Durum bu diye, "kahrolsün reformlar" denilmez. Tam tersine, böyle bir geri tepme bizi burjuvazinin istediği sonuca çıkarır. Ancak, halkın acil sorunları, demokratik istemler, reformist değil, kıpkızıl devrimci bir siyasetle öne sürülür. En küçük bir demokratik istemi bile, burjuvazinin kabul sınırlarını parçalayarak, sözlü protestoları aşarak, alanlara taşarak, burjuvazinin boğazına sarılarak alabiliriz.

"Bunlar ise, burjuva reformist belgilerimizi yığınlara götürerek, *yığın* hareketinin, bizim zayıflatığımız ve felce uğrattığımız nitelikleridir. Alışlagelmiş burjuva safatası der ki, devrimci istemlerimizden ve belgelerimizden... biraz ödün vererek, bu daha düşük önlemin *uygulanmasını daha* olası kılıyoruz, çünkü hem proletarya, hem de burjuvazinin bir kesimi ondan yana olacaktır.

"Uluslararası Sosyal-Demokrasi (komünizm-İ.S) der ki, bu burjuva safatasıdır. Çünkü böylelikle biz bir reformun uygulanma olasılığını azaltırız. Çünkü... burjuvazinin sempatisini kazanmaya çalışırken, yığınların devrimci bilincini azaltıyoruz, o bilinci köreltiyor ve yozlaştırıyoruz... Reformlar için tek *sağlam* temel, göstermelik olmamaları için, halkın yararına kullanabilmeleri için tek ciddi garanti, proletaryanın, belgelerinin *düzeyini düşürmeyen* bağımsız devrimci savaşımıdır." (Lenin, *agyc.12*, s.237-238)

Türkiye öyle bir ülke ki, her türlü yanlış, çarpık düşünceyi hayatın kendisi bir güzel eliyor. İstediği kadar çeşit çeşit reformcukların peşinde koşulsun, hayat o yöntemleri tek tek iflas ettiriyor. Partimiz, Türkiye Komünist Partisi, *İşçinin Ses'i*ni duyuruyor: Bu kez biz yeneceğiz. Devrimin kızıl bayrağını, bu kokuşmuş düzenin ve yordakçıların mezarına dikeceğiz.

Fabrikalardan makine sesinden

önce *İşçinin Sesi* gelecek!

Yıl:14, Sayı:361, 5 Eylül 1988

İŞÇİNİN SESİ

ÇEK-AL

Tek büyük işçi sınıfı!

Tek silah illegal parti!

Tek yol devrim!

1979 yılında partimizde büyük bir kavga patlak vermiş ve bununla birlikte derin bir ayrışma gerçekleşmişti

TKP'DE KAVGANIN TARİHÇESİ

X

Aramıza yeni katılan ve parti içi kavgayı yaşamamış olan yoldaşlarımız, bizden, kavganın tarihçesine ilişkin seçme bilgilerin yeniden yayınlanmasını istemişlerdi. Bu isteği yerine getirmek üzere yayınlamaya başladığımız derleme dizisinin, bu sayımızda onuncusunu yayınlıyoruz.

358. sayımızda, kavganın altında yatan ana görüş ayrılıklarını ele almaya başlamış ve "ulusal burjuvazi" konusunda Yürükoğlu yoldaşımızın yazılarını yayınlamıştık. Bu sayımızda, ayrılıkların patlak verdiği ana konu olan devrimci durum konusunda, Yürükoğlu yoldaşımızın yazdığı *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye* kitabının bir bölümünü daha veriyoruz.

D evrimci durum her alanda yenilik ister

R. Yürükoğlu

"Devrimci durumun varlığını yığınlara duyurmak, açılımını ve derinliğini açıklamak, proletaryanın devrimci bilincini, devrimci kararlılığını yükseltmek, devrimci eyleme geçmesine yardım etmek ve bu amaçla devrimci durumun gereklerine uygun örgütler kurmak tüm sosyalistlerin tartışılmaz ödevidir." (V.İ.Lenin, "Collapse of the Second International", *Toplu Yapıtlar*, İng. basım, c.21, s.216-217)

Dünyada kapitalizmin içinde bulunduğu genel aşamaya ve Türkiye kapitalizminin gelişme özelliklerine bağlı olarak uzun bir tarihsel dönem içinde ağır ağır pişen koşullar yurdu-muzda devrimci duruma varmıştır. Oportünistler bu gerçeği yadsımaya çabalyorlar. ("Sol"cular içinse her zaman devrimci durumdur.) Onlar, Kautsky'nin, devrimci durumunun varlığına inanmak için devrim olmasını beklemesi gibi olayları dışardan izliyorlar. Devrim patladığında devrimci durum varlığına inanacak, tekrar devrimci olacak ve "hizmet götürmek" için saflara koşacaklar! Ama bunu günün görevlerinden yan-

çizen tüm kariyeristler, sosyalizm "memurları", fırsatçılar da yapacak.

Devrim olsa da olmasa da, bugün devrimci durumun varlığı nesnel bir gerçekliktir. Ve devrimin gerçekleşebilmesi, giderek artan oranda devrimcilerin bilinçli hazırlığına, işçi sınıfını ve emekçileri "son kavga"ya hazırlayabilmelerine bağlıdır. Biliyoruz ki, "ne alt sınıfların ezilmesi, ne üst sınıflar arasındaki bunalım devrimi getirmez. Bunlar yalnız başına ancak ülkenin çürümesini getirir." (V.İ. Lenin *Toplu Yapıtlar*, İng. basım, c.19, s.223) Devrime ancak yığınları eyleme, direnişe, başkaldırmaya, yaklaşmaya götürerek ulaşılabilir. (agy, c.19, s.223) Nesnel ortam ne denli elverişli olursa olsun, biz yapmazsak devrim olmaz. Bu nedenle, tarihsel fırsatları kaçırmamak için önümüzü iyi görmeliyiz. Bu gerçek, devrimci durum sürecinde komünistlere, devrimcilere ertelenemez bazı görevler yükler.

Devrimci durumun bize yüklediği görevleri yerine getirmek, tek cümleyle, devrimin öznel ögesinin oluşturulması anlamına gelir.

Bölümün başına koyduğumuz alın-

tıda Lenin, devrimci durum sürecinde komünistlerin görevlerini şöyle belirtiyordu: Devrimci durum altında tüm komünistlerin tartışılmaz görevi,

1. Devrimci durumun varlığını yığınlara duyurmak, açılımını ve derinliğini açıklamak, proletaryanın devrimci bilincini, devrimci kararlılığını yükseltmek,

2. Proletaryanın devrimci eyleme geçmesine yardım etmek,

3. Devrimci durumun gereklerine uygun örgütler kurmaktır.

Bugünkü Türkiye ortamında güncel görevlerimiz şöyle somutlanıyor.

En başta *ideolojik savaşıma yeni bir hız verilmesi*. Komünistlerin, devrimcilerin, işçi sınıfının ve emekçi halkın bilincinin aydınlatılması. Bu, tüm görevler arasında *ana halkadır*. Lenin'in "devrimci teori olmadan devrimci savaşım olamaz" diyen ünlü cümlesini hep biliyoruz. Gerçekten de, doğru devrimci bir hat olmadan yığınlar ayaklanırsa, bu kör bir patlayış olur, kayaya vurur. Ya da doğru devrimci bir hat olmadan güçlü örgütler, 1 milyon 700 binlik komünist partileri olsa ne olur, olmasa ne olur. İşte bu nedenle

Zaradof "devrimin öznel ögesinin oluşumunda, ideolojik savaşım giderek artan bir önem kazanıyor" diyor. (K. Zaradov, *Leninism and Contemporary Problems of Transition from Capitalism to Socialism*, Moskova 1972, s.116)

Türkiye devrim hareketinin bin çeşit özgül sorusu, sorunu var. Bunlara açık seçik yanıtlar vermeliyiz. Devrim için, komünizm için canını vermeye hazır, her özveriyi seve seve kucaklayan militanların kafalarını doyurmalıyız. Unutmayalım ki, kapitalist toplumda, son çözümlemede burjuva ve proleter ideolojileri arasında bir başka ideoloji yoksa ve egemen ideoloji burjuva ideolojisi ise, Leninci bir anlayışla açıklanmamış her konuda yanlışlara düşmek kaçınılmazdır. Bu gerçeğe bir de, aşağı yukarı soldaki her akımın ideolojik saldırısı altında yürüdüğümüzü katarsak ideolojik savaşımın önemi daha iyi anlaşılır.

İdeolojik savaşım her zaman en önemlidir. Ama bu önemi devrimci durumlarda çok daha artar. Çünkü, yığın hareketleri yükseldikçe bilincin, öznel ögenin önemi de ona paralel olarak artar ve giderek belirleyici

olur.

Devrimci durum olgunlaştıkça düşmanın her yönden saldırısı artar. O artıkça, devrimci cephe de oportünizmle savaşın önemi artar.

Oportünizme karşı katı, uzlaşmaz tutum almak bazılarında "sekte" gibi geliyor. Oysa oportünizmle savaş sekte değildir. Oportünizmle savaş yığın siyasetini bir yana atmak değil, tersine onu gerçekçi ve sağlıklı bir tabana oturtmak savaşır. Dünya komünist hareketinin deneyleri, özellikle günümüz Avrupası, oportünizmle savaş ne denli ertelersen, onun o denli azıttığını kanıtıyor.

Yerli-yabancı tekellerin erki ele geçirdiği, halkın üstüne silahla yürüdüğü, Komünist Partisi'nin gizli çalışmaları zorunda kaldığı küçük burjuvalar denizi Türkiye'de oportünizmin ekonomik, toplumsal, siyasal tabanı vardır. Bunu anlamak gerek. Öte yanda, dünya komünist hareketinde yeniden başını kaldıran oportünizm yılanının ideolojik yankılanmasını da küçümsemeyelim.

Oportünizm her zaman, her yerde "taktikler"de gizlenir, "taktikler"le başlar. "Taktik için böyle yapmalıyız" cümlesi oportünistlerin tılsımlı cümlesidir. Onlar, "halk şimdilik sorunu anlamıyor, onun için taktik yapmalıyız" derler. Böylece ilkeselliği, ilkesel davranmayı güme götürürler. Stalin'in bir yazısında aktardığına göre, Lenin her zaman, "tek doğru siyaset ilkesel siyasettir" dermiş. Ama oportünistler için öyle değildir. Onlar, "şu küçük sorunda azıcık ilkesiz davranmakla dünyanın sonu gelmez" derler. Oysa, Leninciler iyi bilirler ki, "azıcık oportünistlik" diye bir şey olmaz. *Azıcık oportünistlik, azıcık gebeliğe benzer.* Sonunda kesinlikle bebek doğar. O da ulusçuluk, şövenizm, karşı-devrimdir. Yani oportünizm denen hastalığın bir iç mantığı vardır. Onemsiz gibi görünen ufak filizleri yok etmedin mi büyür, dallanır budaklanır.

Oportünizm, düşmanın ideolojik saldırısının en yoğun olduğu noktalarda patlak verir. Tüm deneyler bu gerçeği kanıtıyor. Bugün düşmanın ideolojik saldırısının en yoğun olduğu alanların başlıcaları Leninci örgütlenme anlayışı ve TKP, yığın örgütleniminin "bağımsızlığı", cephe sorunudur. Proleter enternasyonalizmi ve Sovyetler Birliği'dir, proleter hegemonyası ve proleter diktatörlüğüdür. Genel olarak siyasal taktikler ve devrimci durumda siyasal taktiklerdir. Devrim anlayışdır. Öyleyse oportünizmin de kendini bu alanlarda dışa vurması kaçınılmazdır.

Bu saydığımız alanların tümünde sayısız örnekler verilebilir. Biz, bugünü yakından ilgilendiren iki örnek verip geçelim. Örneğin, "Ecevit hükümeti giderse daha iyisi gelmeyecek, öyleyse yığın eylemi yapmayalım" görüşü böylesine kayrukçu, pasifist, oportünist bir görüştür. İkinci örnek, devrim kavramını, bu kavramın anlamını ve gereklerini yığınlar duyurmaktan ısrarla kaçınmaktır, bu kavramı "sol"lara teslim etmektir. Nedense bazı yayınlarda, güneşin altında ne ararsan buluyorsun da devrim sözcüğünü bulamıyorsun. Neden? Belki "yığınları ürkütme" çabası, belki kendi ürktüğünden. Oysa Lenin, devrimci durumda, devrim üstüne açıklamaları, ajitasyon ve propaganda'yı arttırmak gerektiğini söylüyor.

Bu saydığımız alanların tümünde ideolojik savaşımı, halkı aydınlat-

mayı yoğunlaştırmalıyız. İşçi sınıfının devrimci bilinç çevresinde birliğini kurabilmek, halkın en geniş cephesini ve onun içinde proleter hegemonyasını gerçekleştirilebilir ve devrimi yapabilmek için oportünizmle savaş ertelenmez bir görevdir. Devrimci saflarda oportünizmi kesin yenilgiye uğratmak, Lenin'in dediği gibi oportünist günahların bir anlamda cezası olan "solculuğa" da indirilmiş *en büyük darbe* olacaktır. Bu görevi başarıyla yerine getirmezsek, yine Lenin'in dediği gibi, "acil çıkış yolu arayan yeni akıntılar sosyal-demokrat (komünist—R.Y.) kanal bulmazlarsa, sosyal demokrat (komünist—R.Y.) olmayan kanala yönelirler." (V.I. Lenin, "New Tasks and New Forces", *Toplu Yapıtlar*, İng. basım, c.8, s.218)

Oportünizme karşı savaşın yanı sıra, sosyal-demokrat ideoloji ve tutuma karşı da savaşımı hızlandırmalıyız. Sosyal demokrat fikirlerin, yani burjuva reformcusu fikirlerin yığınlar arasında, özellikle işçi sınıfı içinde yayılması devrimci harekete, onun doğru yolda ilerlemesine büyük zararlar vermektedir. Yığın savaşımını körletmede, bekleyişçi bir havaya sokmada sosyal demokrat akımın büyük payı vardır. Bunlara karşı etkin ideolojik savaş vermeli ve halkımıza, denize düşenin yılanı sarılmasının doğru bir yol olmadığını, doğru yolun yüzme olduğunu göstermeliyiz.

Özellikle gençliğin ataklığını, heyecanını zamansız yollara süren her boydan "sol"culuğa karşı da daha etkin savaşım vermek zorundayız.

Tüm bu ayrıklıklarına karşı ideolojik savaşımı yükseltmeliyiz. Yalnız bu savaşım bugün, olağan koşullarda yürütüldüğü gibi yürütülemez. Devrimci durumda ideolojik savaşım, *yeni* bir yaklaşım ve *yeni* yöntemler ister. Kendine özgü ajitasyon ve propaganda ister. Dün genel teorik sorunlar olan proleter hegemonyası, devrimci zor kullanım, ayaklanma ve devrim, burjuva devletin yerle bir edilmesi ve diktatörlük sorunları bugün *çeşitli yönleriyle* pratik sorunlar olmuştur. Biz üstümüze düşeni yaparsak yarın daha yakına, daha yakına gelecektir. Bu nedenle, bu sorunları bugün "okumuş"ların lüksü olmaktan çıkarıp bilinçli işçilere, işçi sınıfının ileri kesimlerine anlatmak zorundayız. "Hayali", felsefi konular olarak değil, somutlayarak ve tüm devrimci içeriğiyle. Bu da en başta yayınlarla olur.

Bilen Yoldaş, 1978 başlarında yapılan TKP Merkez Komitesi Plenumu'na sunduğu Politik Büro Raporu'nda, "bu dönemde partilerimizin önünde duran en önemli savaş alanlarından birisi ideolojik savaşım"dır" dedikten sonra partinin legal-illegal yayınlarını değerlendirdi. Yayınlarımızın bazı yetersizlikleri olduğunu söyledi ve yayınların ideolojik düzeyinin yükseltilmesi gerektiğini özellikle vurguladı.

İşçi sınıfının, halkın ileri kesimlerine bilinç taşıyacak temel yayın organı TKP Merkez Komite organı *Atılım*'dir. *Atılım* komünistlere, militanlara yalnızca günün taktiklerini değil, özellikle günün ideolojik sorunlarının açık-yanıtlarını verecek yayın organıdır.

Önümüzde duran ikinci temel görev, *işçi sınıfının ve halkın örgütlenmesini güçlendirmektir.* En başta işçi sınıfının partisi, Komünist Partisi'ni güçlendirmek, bunun yanında halka halka işçi sınıfının öteki örgütlerini

kurmak ya da güçlendirmek, emekçi halkın örgütlenmesini hızlandırmaktır.

Bunlar arasında ana görev, TKP'yi daha da güçlendirmek, yaygınlaştırmak ve derinleştirmektir. Devrimci durumda öznel öge, yani son çözümlemede komünist partisi ana halkadır. Ve devrimci durum olgunlaştıkça, üst aşamalara geçtikçe, devrime yaklaştıkça öznel ögenin önemi giderek daha büyür ve sonunda *belirleyici* olur. Devrimin öznesi işçi sınıfıdır ama parti de o sınıfın örgütçüsüdür.

Türkiye Komünist Partisi, 1973 yılında likidasyon zincirini kırarak büyük bir atılıma geçmiştir. Bu gelişmenin pek çok ekonomik, toplumsal, siyasal, uluslararası, parti içi nedenleri olacaktır. Bu nedenlerin incelenmesi, bu kitabın görevleri arasına girmediğinden, bizce en önemli birkaç nedene değinmekle yetinelim. Türkiye'de fabrika aşamasının, 1950'lerle birlikte gelişti ve 1960'larda gerçekten güçlü bir işçi sınıfının ortaya çıkışı, atılımın en önemli ekonomik ve toplumsal nedenidir.

1968'lerden bu yana derinleşerek gelen toplumsal ve siyasal bunalım, bunalımdan gerçek çıkış yollarını gösterecek ideoloji ve örgüt gereksinimini de yanında getirmiştir.

Yine aynı dönemde yığın savaşımı yükselmiş, devrimci hareket genişlemiş ve partisini arayan geniş bir komünist sempaticileri kesim doğmuştur.

Tüm bu ekonomik, toplumsal ve siyasal gelişmeler, bir yanı sıra, partinin, içine düştüğü likidasyonu kırabilmesinin nesnel tabanını yaratırken, öte yandan bu likidasyonu kırmaya zorlanmıştır.

Öte yanda, uluslararası işçi ve komünist hareketinde 1965'lerle başlayan dönem de, uluslararası yönden elverişli bir ortam yaratmıştır.

Parti içi nedenler arasında ise en önemlisi, liderin, Bilen Yoldaş'ın rolüdür. Yukarıda değindiğimiz nedenlerin tümü bu prizmadan geçerek gün ışığına çıkmıştır. Leninizm, liderin can alıcı önemini her zaman kabul eder. Ayrıca TKP için, bu rolün önemini artıran bir başka olgu daha vardır. Likidasyon döneminde parti eridiği, eritildiği için "tabanın zorlanması"ndan pek söz etme olanağı yoktur.

Bunlar bizce, TKP'nin 1973'le birlikte girdiği atılımın altında yatan ana nedenlerdir.

1973'den bu yana 5 yıl geçti. Toplumsal yaşamda, partilerin yaşamında kısa bir süredir. Ama bu kısa sürede TKP gerçekten geniş adımlarla yol aldı. Türkiye'nin siyasal yaşamında giderek daha etkin rol oynamaya başladı. Önemli güç kazandı. Ve bunu dost düşmana kabul ettirdi. Bugün TKP "kelle hesabıyla" değil ama toplumsal açıdan *ana muhalefet partisi* oldu.

Böylesi bir gelişme bir başka ülkede olağan bir ortamda kendi başına bir erişimdir. Ne var ki, Türkiye'nin bugünkü ortamında, devrimci durumun dayattığı istekler karşısında alınması gerekli daha çok yol vardır. Bilen Yoldaş, Plenum Raporu'nda, "ulaştığımız örgütlenme düzeyi henüz yetersizdir" diyerek bu durumu anlatıyor. Bugün yurdumuzda yığın hareketi, devrimci hareket çok büyümüştür. Savaşımın çapını kucaklayabilmek ciddi bir sorundur. Yığın çıkışlarının sık sık ileri geri oynayışının altında yatan nedenlerden biri de

budur. Çünkü çıkışlar hâlâ büyük ölçüde "kendiliğinden gelme" (spontane) nitelik taşımaktadır.

Partinin tarihsel görevini yerine getirebilmesi, kadroların niteliğine bağlıdır. İ. Bilen Yoldaş, TKP MK Plenumu'na sunduğu raporda, "artizanlığa son" belgisinin en acil çözüm bekleyen sorunlardan biri olarak hâlâ gündemde durduğunu belirtmiştir. Bu belginin gerçekleşmesinin, bilinçli ve deneyimli bir kadronun gelişmesine yakından bağlı olduğuna işaret etmiştir. Bilgili, bilinçli, atak kadro. "Her şeyin sonunu kadrolar belirleyecektir". Komünist Partisi ne denli güçlenirse, yığın partisi olursa, ulaşılması güç gibi görünen tüm görevleri de o denli kolay yerine getirebilecektir.

Yığın partisi olmak! Bunun üstünde biraz durmalıyız. Son yıllarda kimileri, yığın partisini gitgide üye sayısına eşitlemeye başladılar. Üye sayısı bir göstergedir ama ne zaman? Lenin'in parti teorisinin iki ana ilkesi vardır. Birincisi ve en önemlisi, yüksek ideolojik bilinçli, doğru siyasetli parti, ikincisi, en geniş yığın *etkisini* sağlamak. (Üye sayısı değil, yığın etkisi) Lenin bu iki ana ilkenin en verimli biçimde birleştirilmesini istemiştir. "Yığın Partisi"ni bu açıdan görmeliyiz. "Sorun, sayılarda değil, gerçekten devrimci proletaryanın fikirlerini ve siyasetini doğru dile getirmededir." (V.I. Lenin, "Tasks of the Proletariat in our Revolution", *Toplu Yapıtlar*, İng. basım, c.24, s.82)

Bu nedenle yığın partisi demek, en başta ve başlıca, yığınların sözcüsü olabilmek, onların geniş desteğini sağlayabilmek, onları çekip götürülebilmek demektir. Geniş parti, bu görevlerin yerine getirilmesinde, mesajın yığınlara ulaştırılmasında büyük kolaylıklar sağlayacağı için, partinin ideolojik düzeyini *düşürmediği* ölçüde çok iyi bir şeydir. Ama kimilerinin yaptığı gibi, komünist partisinden beklenen görevleri yerine getirmesini ve giderek hatta devrimi büyük parti olmaya bağlamamak gerekir. Bu konuda Lenin'in düşüncelerini açıkça yansıtan uzun bir alıntı yapmakta yarar görüyoruz:

"Küçük bir partinin bile, örneğin Britanya ya da Amerikan partisinin, siyasal gelişme yolunu enine boyuna inceledikten ve partisiz yığınların yaşamı ve geleneklerini öğrendikten sonra, uygun bir anda devrimci bir hareket başlatması olanaklıdır. (...) Böyle bir parti, böyle bir anda belgileriyle öne atılıp milyonlarca işçiyi peşinden getirebiliyorsa, yığın hareketi var demektir. Devrimin çok küçük bir parti tarafından başlatılabilip utkuya ulaştırılabileceğini hiç de tümüyle yatsınamam. Ama yığınları kazanma yöntemlerini bilmek gerekir. Bunun için de en geniş kapsamlı devrim hazırlığı zorunludur. (...) En geniş kapsamlı hazırlık olmadan hiçbir ülkede başarı elde edilemez. Oldukça küçük bir parti yığınları yönetmeye yeterlidir". (V.I. Lenin, "Third Congress of the Communist International", *Toplu Yapıtlar*, c.32, s.476)

Başta komünist partisi olmak üzere işçi sınıfının ve halkın öteki örgütlerini güçlendirme görevi, ideolojik savaşım sınırsız iç içe geçmiştir. Başarılı ideolojik savaşım vermeyen partinin örgütlenme hızı giderek düşer. Başarılı olursa, örgütlenme hızı giderek artar, saflarda moral yüksek durur, savaşım gücü yükselir. Bu ilintiyi hiç unutmadan, "örgütlenmek" belgisini günün baş belgileri arasına

koymalıyız.

Örgütlenmek! Olağan dönemlerden daha atak, daha yaratıcı, *yeni* yöntemlerle örgütlenmek. İşçi sınıfının örgütlenmesi devrimin utkusunun garantisidir. Herşey bizim elimizdedir. Nereye dek götürürsek, oraya dek gidecektir. Öte yanda, bu toplumsal-siyasal gelişimin sonu nereye varırsa varsın, yarın ne olursa olsun, *gerçek kazanımlar* da ancak proletaryanın örgütlenmesiyle elde tutulabilecektir.

Önümüzde duran üçüncü temel ödev, devrimci durumun gerektirdiği faşist saldırının acilleştirdiği, *yeni duruma uygun örgütleri kurmak*, geliştirmektir. Ülkede durum gün gibi açık. İşbirlikçi-tekeli burjuvazi erki kolayından bırakma yanlısı değildir. Tarihten gelen barbarlığını, zorbalık alışkanlığını da yedeğine alarak hegemonyasını sürdürürebilmek için her yola başvurmaya kararlıdır. Sermaye basınının dilindeki "iç savaş", Demirel'deki "sine-i millete döneriz, size dünyayı zindan ederiz" tehditleri bunu gösteriyor. Son 10 ayda 950 kişinin öldürülmesi bunun belirtisidir. Yeni bir durum var ortada. Ne diyeceğiz? "Demokratik hukuk devleti" çerçevesinde "uygar" savaşıma dönmeyi mi önereceğiz? Bunu dersek, "demokratik" önyargıları çok derine işlemiş burjuva liberalinden farkımız kalır mı? Yoksa, emekçi halkın her yolla direnişinin meşruluğunu mu savunacağız? Halkın en geniş *savaşçı* cephesini kurabilmek için yaşadığımız anın somut istemlerinin sözcüsü olarak mı yükseleceğiz? Bugün bu soruya her devrimcinin açık yanıt vermesi gerekir.

TKP Genel Sekreteri İ. Bilen Yoldaş daha 1977 başında, Parti Konferansı kapanış konuşmasında tutulacak yolu göstermişti. O gerçekten tarihsel konuşmada Bilen Yoldaş şöyle demişti: "Barikata zorluyorlar bizi. Bizim savaşımız kan ve ateş içinden geçiyor. Rızılı olmayacağız, işçileri, gençleri sokaklarda, alanlarda vursunlar. Savaşacağız... Örgüt kuracağız. Kuruyoruz."

TKP'nin Sesi Radyosu son günlerde şöyle sesleniyor: "İşçi sınıfı, emekçi yığınlar, hükümet can güvenliğini sağlamıyor diye faşist komandoların, faşist terör guruplarının, Maocu provakatörlerin saldırı ve provakasyonları karşısında eli kolu bağlı mı kalacaktır? Elbette kalmayacaktır. Halk kendi güvenliğini kendisi sağlamak zorundadır. Bunun için örgütlenmek, en geniş yığınları bu savaşa kazanmak, direnişlere ulusal boyutlar kazandırmak gerek." (*İşçinin Sesi Radyo Ajansı*, Sayı: 209, 5 Ekim 1978)

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi de, 5 Ekim 1978 tarihli bildirisıyla Parti'nin tutumunu, tutacağı yolu halkımıza açıkladı: "...Faşist teröre karşı can güvenliği sağlamak, demokratik hakları korumak görevini işçi sınıfımız, halkımız kendisi üstlenecek, bunun için örgütlenecek, yeni savaş örgütleri kuracaktır. TKP, halkımızın yarattığı faşizme karşı savaşım biçimlerini daha örgütlü bir düzeye yükseltmek için harekete geçti." (*İşçinin Sesi Radyo Ajansı*, Sayı: 224, 10 Ekim 1978)

TKP'nin bunalım ortamının görevlerine uygun yeni örgütlenmeler konusundaki bu Leninci tutumu yeterli başarıyla yaşama geçebilirse Türkiye devrim hareketinin utkusunu yolunda büyük bir güvence olacaktır. Çünkü, faşizme karşı "halkın kendini savun-

mak için örgütlenmesi"ni sözcük anlamlarıyla anlayamayız. Devrimci durumun, bunalımının, faşist zorbalığın dayattığı bu çeşit örgütlenmeler yalnızca *savunma* görevini üstlenmiş değildir. Halkın artık farkına vardığı gereksinimlerden onu ileriye, devrimci savaşımın üst aşamalarına yönelmeyi de üstlenmiştir. Bu, kişi irade ve isteğinden *bağımsız* olarak böyledir. Böylesi örgütlenmeler, bu nedenle, yalnız savunma değil, aynı zamanda faşizme ve bu yıkılası düzene yönelmiş *saldırı* görevini üstlenmiştir. Lenin, "son çözümlemede siyasal özgürlük ve sınıf savaşımının büyük sorunlarını yalnızca güç (zor anlamına—R.Y.) çözer ve bu gücü hazırlamak ve örgütlemek ve yalnızca savunma değil, saldırı için de kullanmak bizim görevimizdir" diyor, (V.İ. Lenin, "Two Tactics", *Toplu Yapıtlar*, İng. basım, c.9, s.30)

Bu gerçeği ne denli iyi anlarsak, devrimci durumun zorladığı örgütlenme biçimlerini o denli amacına uygun kullanırız.

Ülkemizdeki devrimci durumun dayattığı, acilleştirdiği bu üç temel görev (ideolojik savaş, örgütlenme, devrimci duruma uyan örgütler kurma), gelip bir dördüncü temel görevde birleşiyor. *Yığınların eyleme geçmesine yardımcı olmak*. Ulusal çapta yığın çıkışları, gösteriler, direnişler örgütlemek. Yığın savaşımını yükseltmek.

Ülkenin içinde bulunduğu derin

bilincinde olmasa da, o yine sınıftır, halktır. Oysa yığın, halkın ve sınıfın hareketlenmiş, eylemli kesimini savaşım içindeki kalabalıkları anlatır. Yığın kavramının, savaşımın yapısındaki değişmelere göre değişen birşey oluşu da bundandır. Lenin, bu gerçeği şöyle anlatıyor:

"...(Yığınlar kavramı) savaşımın yapısındaki değişmelere göre değişen birşeydir. Savaşımın başında yığınlardan söz edebilmek için bir iki bin gerçekten devrimci işçi yeterliydi. (...) Genellikle sönük yaşayan, günlerini sıkıntılar içinde sürükleyen, siyaset hakkında hiçbir şey duymamış birkaç bin partisis işçi devrimci biçimde davranmaya başladılar mı, işte sizin yığın. (...) Devrimin yeterince hazırlanmış olduğu zamanlarda 'yığınlar' kavramı değişir: Birkaç bin işçi artık yığınlar demek değildir. Bu sözcük başka birşey anlatmaya başlar. Çoğunluğu ve öyle yalnızca işçilerin çoğunluğunu değil, tüm sömürülenlerin çoğunluğunu anlatacak biçimde değişim geçirir. Bundan başkaca bir yorum, bir devrimci için olanak dışıdır. Bundan başkaca bir anlam, anlaşılabilir birşey olur." (V.İ. Lenin, "Third Congress of the Communist International", *Toplu Yapıtlar*, İng. basım, c. 32, s.475-476)

Yığın kavramı savaşımın özü ile değil, savaşımın yapısındaki değişmelerle, boyutlarıyla birlikte değişikliğe uğrar. Savaşımın *özü* demek, içeriği yani aşaması demektir. Buna göre değişen *halk* kavramıdır. Örneğin,

bunalım, yığın hareketlerinde MESS grevleri ve 1 Mayıs 1978'den bu yana görülen duraklama ve yığından kopuk "çete" çıkışlarının giderek artması gibi nedenler, yığın ve yığın hareketleri kavramlarını günün önemli bir konusu yaptı. Bu kavramlar, önümüzdeki dönemde önemlerini koruyacak ve artıracaktır. Onun için, kısaca değinmekte yarar görüyoruz.

Yığın nedir? Önce bunu yanıtlamak gerekir. Yığın, "sınıf" ve "halk"tan farklı bir kavramdır. Sınıf ya da halk, *nesnel varoluşu* anlatır. Örneğin sınıf, üretim sürecinde tuttuğu yere, üretim araçlarıyla olan ilişkisine göre belirlenen geniş insan topluluğudur. Kapitalist toplumda halk, belirli bir ülkede, belirli bir gelişme aşamasında çıkarları egemen sömürücü sınıfla *nesnel* olarak çelişen sınıf ve katmanlar topluluğudur. Görülüyor ki, sınıf ve halk kavramları, kişi bilinci dışında bilinçlenen varoluşu gerektirir. Bir sınıfın ya da halkın üyeleri nesnel çıkarlarının

demokratik özlü savaşımında halk kavramı içine giren bazı burjuva kesimler, sosyalist özlü savaşımında girmez. Yığın kavramı ise savaşımın boyutlarına göre değişir.

Bir başka deyişle, tarihsel olayların yaygınlığı ve derinliği ne denli büyükse, yığın kavramı da o denli genişler. Barışçıl dönemde 500-1000 kişinin gösterisi ile belirlenen yığın, olaylar genişledikçe, sınıfın ve halkın hareketlenen kesimi genişledikçe büyür büyür ve devrim anında, "halkın aktif ve örgütlü güçlerinin çoğunluğu" durumunu alır. Bu dinamiği doğru anlamının bugün büyük önemi vardır. Bu anlayış, yurdumuzda olaylar bu denli genişlemişken, devrimci durum nedeniyle giderek daha geniş kesimler savaşımına katılırken neye yığın, neye yığın eylemi denir, bunları doğru anlamamızı sağlar. Dolayısıyla, TKP "yığın eylemi" derken neyi hedefliyor, bugün nasıl eylemler gerekiyor, bunu doğru anlarız. 1962-1970 arası 2000

kişilik kapalı salon toplantısı ya da gösteri, yığın eylemiydi. Bugün değil. Bugün yığın eylemi, 10 binleri, 100 binleri ayaklandıran eylemlerdir.

Sonra, yığın eylemiyle, yığınlar içinde parti çalışması kavramları da birbirinden farklıdır. Fabrikalarda, işyerlerinde, mahallelerde komünistlerin çalışmaları yığın eylemi değil, yığın içinde parti çalışmasıdır. Bunun tersi bir anlayış, yığın eylemi koyma görevimizi geri plana atabilir.

Devrimci yığın hareketlerinin *bugünkü amacı*, faşist saldırıyı geri püskürtmek, yığınları kendi deneyimleriyle devrimci bilinç kazandırmak, onları devrime hazırlamaktır. Bir o denli önemli amacı da düzeni sarsmak, bunalımı derinleştirmektir. Bunların yanısıra, yığın eyleminin, yığınları kazanmak, sempatican halkayı genişletmek, öncülüğü sağlamak, pratik deneyim kazanmak gibi önemli hedefleri de vardır. Yığın çıkışları planlanırken bu noktalar gözönünde tutulmalıdır.

Yığın hareketleri esas olarak ikiye ayrılır: Kendiliğinden (spontane) yığın hareketleri ve gerçek anlamda siyasal yığın hareketleri.

Kendiliğinden yığın hareketleri, gerçek sınıf bilinciyle donanmamış, ülkenin genel savaşımı içine oturmamış, öteki güçlerden kopuk hareketlerdir. Esas olarak nesnel koşulların zorlamasıyla doğup gelişirler. Bu, kendiliğinden yığın hareketleri yönlendirme ve örgütlenme taşıyor demek değildir. Böylesi bir anlayış, insanları koyunlara eşit tutmak olur. "İnsan" denen canlının katıldığı her harekette kesinkes belirli bir yönlendirme ve örgütlenme vardır, çünkü bilinç vardır. Kendiliğinden yığın hareketlerinde örgütlenme de olur, yönlendirme de, hatta siyasal içerik de olur. Olmayan gerçek sınıf bilincidir, genel savaşımın uyumdur, birliktir. Kısacası, komünist partisinin kurmaylığıdır.

Gerçek anlamda siyasal yığın hareketleri ise gerçek sınıf bilinçli, yığınların öteki bölükleriyle birlik içindeki eylemlerdir. Yığınların kendiliğinden hareketlerini, gerçek siyasal yığın hareketlerine dönüştüren unsur komünist partisidir. Gerçek sınıf bilinciyle (komünist bilinçle) yönlendirilen her hareket kendiliğindedir. Böylesi hareketleri gerçek siyasal savaşımına dönüştürmek, komünist partisinin varoluş nedenlerinden biridir.

Yığın hareketleri kavramına böyle yanaşınca görürüz ki, Türkiye'de bu denli kabarmış, dev boyutlara ulaşmış yığın savaşımı hâlâ büyük ölçüde kendiliğinden hareket düzeyindedir. TKP'nin güçlenmesi, otoritesini yığınlara yayması oranında değişmekte ve gerçek siyasal hareketler durumuna gelmektedir.

Komünistler, her zaman önceden ve iyice planlanmış, örgütlenmiş, ülkenin genel savaşımı içine oturtulmuş eylemlerden yanadır. Fakat her zaman da, bir an düşünmeden, kendiliğinden yığın hareketleri içine dalarlar. Bir kez, taşıdığı eksiklere ya da yanlışlara karşın, yığınların içinde savaşır olmak, çizgi dışında durmaktan her zaman yeğdir. Sonra, bu hareketleri sınıf bilinçli hareketlere çevirmek komünistlerin görevidir ve de bu görev ancak savaşımın içinde yerine getirilebilir.

Türkiye'nin içinde bulunduğu bugünkü dönemde devrimci yığın çıkışlarını her yolu kullanarak yükseltmek,

giderek tüm sorunların bağlandığı bir anahtar durumunu almaktadır. 1 Mayıs 1978'den bu yana yığın eylemlerinde bir duraksama gözlenmediğine değinmiştik. H. Erdal Yoldaş'ın belirttiği gibi, "bu eğilimin nedeni, kitle hareketlerinin nesnel nedenlerindeki bir azalma değildir, aksine kitlelerin nesnel memnuniyetsizlik nedenleri giderek artmaktadır. Kitle hareketlerinin azalmasının nedeni, öznel etmenin olumsuz yönde gelişmesidir." (H. Erdal, "Türkiye'de Kitle Hareketlerinin Bazı Sorunları", *Ürün*, No:53, Kasım 1978, s.40) Ve yine Erdal Yoldaş'ın dediği gibi, "öznel ögenin olumsuzluğunun en önemli nedeni, "nesnel ve öznel koşulları iyi değerlendirerek, doğru politik hedefler için ÖNCEDEN PLANLANMIŞ VE ÖRGÜTLENMİŞ kitle hareketleri düzenlemede yeterince başarılı olunamamıştır". (agy, s.40)

Kimileri, zaten ilerici-devrimci hareketin çapını kucaklamaktan uzağız diyerek, olayların daha hızlanıp genişlemesiyle daha da yetersiz kalınabileceğinden korkuyor olabilir. Bu düşünce kökünden yanlıştır. Yığınlar en iyi kendi deneyimlerinden öğrenir. Halkımıza genlik getirecek yolu en iyi savaşın içinde kavrar. *Devrim öğretir!* Yeter ki biz kurtuluş yollarını açıkça gösterelim, ajitasyon ve propandamızı günün gerçeklerine uygun biçimde yürütelim ve sonsuz bir enerjiyle yığınların eyleme geçmesine yardımcı olalım.

Son dönemde komünistler üstüne saldırı iyice azgınladı. Her yönden, her yöntemle saldırıyorlar. Faşisti, Maocu bozkurtu, gangster sendika ağası, sosyal demokrasi, küçük burjuva sosyalisti. Hepsini kendi yolları, yöntemleriyle. Bu aşağılık çember de ancak yığınların devrimci enerjisine güvenerek, yığın direnişlerini yükselterek kırılabilir. Gün, geri çekilme, uzlaşma, "ağırbaşlı" olma günü de-

ğildir. Geri çekildikçe, işçi sınıfının üstüne çökecekleri açıktır. Halkın bilincinde somutlanmış, yığınsallaşmış istemlerden kalkarak örgütlenecek yığınsal eylemler tek çıkış yoludur.

Devrimci yığın çıkışları, sapık fikirlerin halk içinden soyutlanmasını hızlandıracak, devrimci örgütlerimizi güçlendirecek, işçi sınıfının devrim hareketinde partisi eliyle hegemonyasını kurmasının yolu olacaktır. Kitaptan değil, kendi deneyimlerinden öğrenen, halk yığınlarının devrimci bilince ulaşma sürecini hızlandıracak, kenarda duran kesimleri de savaşa çekecektir. *En önemlisi*, burjuvazinin içinde bulunduğu bunalımı derinleştirecek, ayrışmaları çabuklaştıracak, devrimci durumun olgunlaşma sürecini hızlandıracaktır. İşçi-köylü bağlaşıklığı ve ulusal demokratik cephe de ancak bu süreç içinde kurulacaktır.

Türkiye Komünist Partisi, yurdumuzun bugün içinde bulunduğu ortamı doğru değerlendiriyor, çıkış yolunu gösteriyor. "Gün eylem günüdür. Gün işçi sınıfımızın öncülüğünde faşizme karşı yığınsal eylem koyma günüdür." (*İşçinin Sesi Radyo Ajansı*, Sayı:237, 7 Kasım 1978)

Ne denli bunalım içinde olursa olsun, burjuvazinin vurmaktan düşmeyeceğini biliyoruz. Yarın vurabilmek için bugün devrimci yığın çıkışlarını yükseltmeliyiz.

Devrimci durum nesnel bir durumdur, kimse kendi isteğiyle yaratamaz. Fakat K. Zaradov'un belirttiği gibi, yeterli nesnel koşulların varolduğu, yeterli oranda "patlayıcı madde"nin biriktiği bir ortamda devrimcilerin kararlı ve atak eylemleri, devrimci durumun olgunlaşması için gerekli itmeyi sağlayabilir. "Öznel öge, sosyalist devrimin bazı nesnel önkoşullarının oluşmasına yardım edebilir." (K.Zaradov, *Leninism and Contemporary Problems of Transition from Capitalism to Socialism*, Moskova

1972, s.117-118)

Görülüyor ki, komünistler, devrimciler için nesnel koşulların "ideal" biçimde olgunlaşmasını beklemek diye birşey yoktur. Bu menşeviklik olur. Sorunun bu yönünü doğru kavramak, Türkiye devrim hareketi için gerçekten *can alıcı* öneme sahiptir. Hele öznel ögenin nesnel koşullardan geri kalmış olduğunu görürsek.

Devrimci durumun dayattığı görevlerin başarıyla üstesinden gelmek, devrimci durumun hızla olgunlaşmasına yardım edecek, halkımızın üstünde biriken tehlike bulutlarını dağıtacak, ülkeyi ileri demokratik devrime götürecektir. Bu, aynı zamanda TKP'nin, işçi sınıfının, savaşıma damgasını vurmasını, dolayısıyla işçi sınıfının *sınıfsal bağımsızlığının* korunabilmesini sağlayacaktır. Lenin'den aşağıda yaptığımız uzun fakat çok önemli alıntı, ne demek istediğimizi, önümüzdeki yolları çok iyi anlatmaktadır.

"Tüm yanlış yorumlama ve yanlış anlamaları ortadan kaldırmak için herşeyden önce şunu belirtelim ki, bizim değindiğimiz tehlike işin öznel değil, nesnel yanında yatar, Sosyal-Demokrasinin (komünistlerin—R.Y.) savaşımında alacağı biçimsel tutumda değil, bugünkü devrimci savaşımın somut sonucunda yatar. Soru şu ya da bu Sosyal-Demokrat (komünist—R.Y.) gurubun burjuva demokrasisi içinde erimeyi isteyecekleri, ya da bilerek böyle yapacakları değildir. Kimse bunu söylemiyor. Hiçbir Sosyal-Demokratın (komünistin—R.Y.) böyle bir istek beslediğinden kuşulanmıyoruz. Zaten bu bir istek sorunu değildir. Soru şu ya da bu Sosyal-Demokrat (komünist—R.Y.) gurubun devrim sürecinde kendi ayrı kimliğini, kişiliğini ve bağımsızlığını burjuva demokrasiden biçimsel olarak koruyup korumayacağı da değildir. Yalnızca 'bağımsızlıklarını' ilan etmekle kalmayıp, bunu biçimsel olarak koruyabilirler de. Fakat işler öyle çıkabilir ki,

burjuvazinin tutarsızlığına karşı savaşımında, yine de elleri kolları bağlanabilir. Devrimin en sonunda ortaya çıkan siyasal sonuç öyle olabilir ki, Sosyal Demokrasinin (komünistlerin—R.Y.) biçimsel 'bağımsızlığına' karşın, ayrı bir parti olarak tam örgütsel kişiliğine karşın, gerçekte bağımsız olmadığı ortaya çıkar. Olayların gelişimi üstüne proleter bağımsızlığının damgasını vuramaz. Öyle yazıftır ki,... burjuva demokrasisi içinde 'eridiği' tarihsel bir gerçek olur." (V.I.Lenin, "Two Tactics", *Toplu Yapıtlar*, İng. basım, c.9 s.54)

Olayların gelişimine proleter damgasını basabilmek için, ideolojik savaşıma yeni bir hız vermemiz, ortamın öne çıkardığı sorunları tüm devrimci kapsamıyla ele almamız gerekiyor. En başta işçi sınıfımızın genel kurmayı TKP olmak üzere, işçi sınıfının ve halkın örgütlerini daha da güçlendirmemiz gerekiyor. Devrimci durumun görevlerini üstlenebilecek yeni örgütler kurmamız ve genel olarak tüm örgütlerimizi yeni duruma uygun biçimde yeniliklerle düzenlememiz gerekiyor. Tüm gücümüzle halkın eyleme geçmesine yardımcı olmamız gerekiyor.

Özetlemek gerekirse, devrimci durum komünistlerin, devrimcilerin tüm çalışmalarında *yenilik* istiyor. Her alanda, ideolojik savaşımında, eğitimde, örgütlenmede, siyasal taktiklerde, eylem biçimlerinde *yenilik!*

Yurdumuz bugün böylesi bir durumdadır. Derin bir bunalım yaşanıyor. Bu durum, TKP Genel Sekreteri İ. Bilen Yoldaş'ın büyük bir doğrulukla saptadığı gibi, yurdumuzu emperyalist zincirin zayıf halkası yapıyor. Devrimci güçlere, devrimi gerçekleştirmek gibi tarihsel bir sorumluluk yükleniyor.

Olayların gelişimi hızlanmıştır. Bunalım derinleştikçe, ya faşizm ya sosyalizme açılan ileri demokratik halk devrimi ikilemi kendini iyice gösterecektir. Bu ikilemi "anlayamayanlar" a belki yardımcı olur diye son birşey söyleyelim:

"Marks'ı okumuş ve kapitalist toplumda her keskin anda, her ciddi sınıf çatışmasında seçeneğin ya burjuvazinin diktatörlüğü ya da proletarya diktatörlüğü olduğunu anlayamamış kişi, Marks'ın ne ekonomik, ne de siyasi doktrinlerinden hiçbir şey anlayamamış demektir." (V.I.Lenin, "The Third International and Its Place in History", *Toplu Yapıtlar*, İng. basım, c.29, s.313)

Bugün Türkiye öyle bir yere gelmiştir ki, işçi sınıfının katılmadığı hiçbir iktidar ilerici olamaz. İşçi sınıfının hegemonyası altında kurulmayan hiçbir iktidar devrimci olamaz. Anti-faşist, anti-teknelci, anti-emperyalist ileri demokratik halk devrimi dışında hiçbir yol faşist tehlikeye, işsizliğe, yoksulluğa, pahalılığa, açlığa, cahillığe çözümler getiremez. Ardından Leninci kesintisiz devrim süreci içinde sosyalist devrime dönüşmeyen, burjuva diktatörlüğünü yerle bir edip proletarya diktatörlüğüne varmayan hiçbir devrimci-demokratik dönüşüm, hiçbir soruna kalıcı çözümler getiremez, hiçbir kazanımı koruyamaz.

İşte sorunlar ve çözümleri tarihin gündemine bu biçimde gelmiştir. Üç dört yıl sonraki Türkiye bugünkünden çok farklı olacaktır. Yenilgi ölüm! Yenmek zorundayız! Yeneceğiz! Sosyalizme açılacak ileri demokratik halk devrimini gerçekleştireceğiz.

Devrimin kurmaylığını yapmaya hazırlanıyoruz. Öyleyse:

Parti normları göz b beğimizdir

Burjuvazinin çürüyen düzeni, tüm topluma laçkalık yayıyor. Buna karşı savaşmak, düzenli ve disiplinli çalışmak zorunludur.

Can Kocadayı

Komünist parti örgütlenmesinin temelinde demokratik merkeziyetçilik ilkesi yatar. Partimizin 1985 yılında yapılan 5. Kongre'sinde kabul edilen Tüzüğümüzün 5.maddesi şöyle diyor:

"Parça bütüne, azınlık çoğunluğa, alt organlar üst organlara, tüm parti Merkez Komitesi'ne, Merkez Komitesi Kongre'ye bağımlıdır."

TKP Tüzüğü'nün dayandığı temel düşünceler bölümü 5.maddede de şöyle deniyor:

"Komünist partisinin düzgün ve kolektif çalışan bir örgüt olması için her düzeyde organların işlemesi, toplantılarını yapması zorunludur. Ne gizlilik koşulları, ne ülkenin geçmekte olduğu dönem bu zorunluluğu ortadan kaldırmaz."

Bu yazıda, Tüzüğümüzden aldığımız bu maddelerin, konumuzu ilgilendiren yanlarını açmaya çalışacağız.

Parti normlarının yerleşmesi organların işleyişine bağlıdır

Komünist partisinde temel olan merkeziyetçiliktir. Ama bu merkeziyetçilik, demokratik bir merkeziyetçiliktir. Komünist bilince, tabanın güvenine, onayına ve katılımına sıkı sıkıya bağlıdır. Ve zaten, demokratiklik de, her kafadan ayrı ses çıkması, başıbozukluk, çokbaşlılık değildir.

Demokratik merkeziyetçilik ilkesi, parti örgütlenmesinin, çalışmasının içinde bulunduğu somut, ülke koşullarına bağlı olarak yaşama geçer. Ağır illegalite koşullarında parti, demokratikliği geri çeker. Fakat bu, parti içi demokrasinin tümünden ortadan kalktığı, bir yana atıldığı anlamına gelmez. Alt organlarla üst organların çoğu ilişkilerinde, kongre çoğunluğunun seçtiği üyelere oluşan Merkez Komitesi toplantılarında, taban örgütlerini temsilen delegelerin katılımıyla yapılan kongrelerde, en geniş parti demokrasisi yine uygulanır.

Demokratik merkeziyetçilik bir bütündür. Her iki yan birbirini tamamlar. Komünist bilince, yoldaşça güvene dayanır.

Partinin temel örgütleri, hücreler, bu ilkenin yaşama geçmesinin, yoldaşların zihninde yer etmesinin ilk basamağıdır. Hücre sekreteri parti normlarını uygulamaya ayrı bir özen göstermek zorundadır. Hücre toplantılarını, toplantılarda parti kararlarını yoldaşlarına özümsetmeyi, onların fikirlerini almayı, onları yönlendirmeyi, görev denetimini hiçbir zaman, hiçbir gerekçeyle gözardı etmemelidir. Hücre üyeleri de toplantılara aksatmadan katılmak zorundadırlar. Yerel örgüt toplantılarının düzenli olması parti çalışmalarında, parti yaşamında çok önemli bir yer tutar.

Organ toplantılarının düzenli ve verimli olması o organın, hücrenin veya komitenin sekreter-

inin sorumluluğundadır. Sekreter toplantıya hazırlıklı, daha önceden saptadığı bir gündemle gitmeli, yoldaşlarını o gündem çerçevesinde görüşme ve tartışmaya çekmelidir. Toplantıların daha da verimli olabilmesi için, gündemin gerekli gördüğü bazı maddelerinden, yoldaşlarını, daha önceden, örneğin, bir toplantı önceden veya tekli görüşmelerinde bilgilendirmeli, bir sonraki toplantıya onların hazırlıklı gelmelerini sağlamalıdır.

Toplantılar düzenli yapılmalıdır

Her toplantı, buluşmadan sonuna kadar, gerekli güvenlik ve disiplin içinde yürümelidir. Sorumlu sekreter, yoldaşlarından, kendi alanlarıyla ilgili, en genel bilgileri ortak toplantıda almalıdır. Detayları, diğer üyelerin öğrenmesinde yarar olmayan bilgileri, onunla ayrıca yapacağı tekli görüşmeye bırakmalıdır. Özgül konular dışında kalanlar, politik değerlendirme, eğitim vb. kuşkusuz toplantı gündemi akışı içinde görüşülmelidir.

Özellikle parti içi eğitime ağırlık verilmelidir. Merkez organ temelinde eğitim her toplantı gündemine kesinlikle girmeli, ayrı bir madde olarak işlenmelidir.

Toplantıların düzenli olması, sorumlu sekreterin, yoldaşlarının çevrelerini, koşullarını daha iyi tanımasını sağlayacaktır. Organ çalışmalarının sağlıklı bir şekilde denetlenmesini, yönlendirilmesini ve o güne değin öğretilmediği bir çok eylem alanının önünde açılmasını getirecektir. Ve böylece, sekreter, organın tüm çalışmalarına daha da egemen olabilecek, üyelerin yeteneklerini yakından tanıyabilecektir.

Komünistler bir amaca yönelik olarak yaşayan insanlardır, toplantıları da buna uygun olmalıdır. Düzensiz, gündemsiz, rastlantıya bırakılan toplantılar, gereksiz, bitmek tükenmek bilmeyen sonuçsuz tartışmalar, o parti örgütünün etkinliğini kaybetmesine ve dolayısıyla da, o alanda parti çalışmalarının, önemli ölçüde zafiyete uğramasına neden olur.

Yerel organlar önlerine, yeterli açıklıkta belirlenmiş çerçevesi çizilmiş, somut görevler koymıyor, üyelerini bu doğrultuda yönlendiremiyor ve yığınlarla canlı ilişkiler kurmak için çalışma yapmak yerine, toplantılarını kuru lafla geçiştiriyorlarsa, o zaman bu organlar, "... kendini belli tipte bir çalışmaya adamayan, özel bir görev konusunda sorumluluk üstlenmeyen, bir işi yüklenmekten sonra onu derinlemesine inceleyip hazırlayarak sonuna kadar götürmeyen, keskin lafazanlıkla büyük bir zaman ve güç kaybına neden olan, her biri her çeşit işle uğraşan bir insan salatasından" (Lenin, Bir Yoldaşa Örgütsel Görevler Üzerine Mektup) oluşuyorlar demektir.

Her komitenin, her hücrenin

ve her partinin sorumlu olduğu, düzenli rapor ve bilgi verdiği somut görev alanı olmalıdır. Bu alanda yetkinleşmeli, uzmanlaşmalıdır.

Yönlendirme için bilgilendirme gerek

Komünist partisi büyük bir kolektif olarak, yerel örgütlerinin doğru, düzenli çalışmasıyla, aşağının yukarıya, en yukarıda parti merkezini düzenli raporla bilgilendirmesiyle, sağlıklı denetim ve belirli görev alanları olan örgütleriyle işçi sınıfının öncü partisi olabilir.

Şunu sık sık vurguluyoruz ki çalışmalarımızda denetim ve yönlendirme önemli bir yer tutar. Sağlıklı denetim, sağlıklı yönlendirme, sağlıklı raporla yerine getirilebilir. Her tür ve her düzeydeki görevin, çalışmanın raporu düzenli verilmelidir. Görev sürecinde kurulan yeni ilişkiler detaylı olarak aktarılmalıdır. Günlük pratik çalışmalardan, eylemlerden parti düzenli bilgilendirilmelidir.

Tüm bunlar yapıyorsa, ancak o zaman, o organın, o parti üyesinin yükümlülüğünü tam olarak yerine getirdiği söylenebilir. Ve ancak o zaman parti merkezi bir bütün olarak partiyi görebilir, yönlendirebilir.

Partimizin 1987 Kasım'ında toplanan Merkez Komitesi Plenumu'nda örgüt içi iletişim ve eşgüdüm konusuna özel bir önem verildi. Her parti örgütünün ve tek tek parti üyelerinin çalışma raporlarını düzenli vermeleri karara bağlandı. Tersine davranışlar parti suçu olarak nitelendirildi.

Özveriyle taarruza geçtik

Merhaba yoldaşlar, İnsan, yaşadıkça bu düzenin iğrençliğini öğreniyor. Günlük yaşamın içinde sınıf çelişkisiyle yoğruluyor ve güç kazanıyor. Ama parti yaşamı, insanı daha bir başka çelikleştiriyor. Böylece insan, kendini yeni bir dünya için savaşıma adıyor. Her yönüyle işçinin sınıf savaşımına yoğunlaşıyor.

Partiyle bütünleştiğim günden beri, bu, bütünleşme özel yaşamımda derin bir önem kazandı. Ayrıca, bu yıl özveri taarruzuna katılmanın coşkusu içindeyim. Belirlenen hedefin üstüne çıktım, buna beni kimse zorlamadı, böyle yap da demedi. Ben içimden böyle geldiği için böyle yapıyorum. Herşey gelecek güzel günler için. Gücüm yetse daha da fazlasını yapmak istiyorum.

Partimi güçlendirmek için çalışmayı görev biliyor ve yeni yeni görevler verilmesini sabırsızlıkla bekliyorum. İşçi sınıfının partisi TKP'dir. Komünist, düzenle uzlaştığı zaman yok olur. Ve zaten tek çıkar yol ileri demokratik halk devrimidir. Bu bilinçle, özveriyle taarruza geçtik. Gelecek onun için savaşanlarındır.

Y. Emre, Ankara

Bu karar bağlayıcıdır. Tüm parti örgütleri, tek tek her parti üyesi buna uymak, bunu yaşama geçirmek zorundadır.

Kuşkusuz her parti üyesi, her parti örgütü kendi çevresinde, kendi alanında çalışmalarını sürdürür. Bu anlamda bağımsızdır. Fakat aynı zamanda, parti kolektifinin bir parçasıdır. Çalışmalarını bu bütünün bir parçası olarak, onun içinde, ona bağımlı görmelidir. Salt dar çevreyle sınırlı düşünülen, sürdürülen çalışmalar, partiye aktarılmayan yeni bilgiler, artizan çalışmayı getirir. Partinin gelişmesini engeller.

Yerel parti çalışmaları, ve genel olarak partinin örgütlenmesi kişisel çabalara, girişimlere, günlük götürü eylemlere dayanmaz. "Her yerel hareketin, tüm Sosyal-Demokrat (Komünist-İ.S.) etkinliğin başında bir komite olmalıdır." Kişisel çaba ne kadar verimli olursa olsun, eşgüdümü sağlamanın gerekleri kesinlikle yerine getirilmelidir.

Tüm kişisel çalışmalar yerel parti örgütünün, yerel parti örgütlerinin çalışmaları genel parti çalışmasıyla bütünleşmelidir.

Ahbab çavuşluk değil yoldaşlık

Partimize, TKP'ye tek tek üye alınır. Her parti üyesi bir parti organında görevlidir. Komünist partisine üye olan kişinin yaşamında artık önemli bir değişiklik, bir sıçrama olmuştur. Üye yaşamını partisine adar. Kişisel çıkarları parti çıkarlarıyla, yaşamı parti kolektifiyle bütünleşmiştir.

Komünist partisinin üyelerine karşı sorumluluk ve yükümlülükleri olduğu gibi, parti üyelerinin de partiye karşı sorumluluk ve yükümlülükleri vardır.

Komünist partisinin genel veya yerel, hiçbir alandaki çalışmalarına rastlantılar, ahbab çavuş, hemşeri ilişkileri buluşturamaz. Tüm parti etkinliğinin çerçevesi Leninci parti normlarıyla çizilmiştir.

Partimize yaşamın değişik alanlarından, farklı alışkanlıkları olan yeni yeni yoldaşlarımız katılıyor. Bu yoldaşlarımızın Leninci parti normları doğrultusunda eğitilmeleri, çalışma biçimimize adapte edilmeleri zorunludur.

Gizlilik koşullarında uymamız gerekli kurallar, legal çalışmalardan gelen bazı alışkanlıklarla çelişir. Partinin güvenliğini tehlikeye atar. Parti üyeleri arasındaki ilişkiler kurallara bağlıdır. Eski arkadaşlık ilişkilerinin yerini yoldaşça ilişkiler almıştır. Her parti üyesi, hem kendi güvenliğini ve hem de yoldaşlarının, partinin güvenliğini gözetmek zorundadır.

Parti görevi gereği görüşmeler, buluşmalar kesin güvenlik ve disiplin içinde olmalıdır. Her görüşmenin, toplantının sonunda bir sonraki buluşmanın yeri ve zamanı saptanmalıdır. "Hadi tekrar görüşürüz"le biten buluşmalar olmamalıdır.

Yer değiştirme durumlarında sorumlu sekretere kesinlikle danışılmalı, onun onayı alınmalıdır. Yurt dışına çıkışlarda da Merkez Komitesi onayı zorunludur. Bunun tersi tutumlar, parti disiplinini

ilgilendirir. Suçtur. Cezalandırılmayı gerektirir.

Yatay ilişki suçtur

Komünist partilerin örgütlenmesi dikeydir. Parti ilişkileri aşağıdan yukarı ve yukarıdan aşağı kurulur. Bu önemli bir güvenlik ve disiplin konusudur. Eski dostluklardan çıkılarak, sorumlu sekreterin, partinin bilgisi dışında, hiçbir parti üyesi, diğer bir partili ile hangi gerekçeyle olursa olsun, şu veya bu şekilde görüşme yapamaz.

Böyle görüşmeler her tür tehlikeyi içinde taşır. Polisin izlemesine açıktır. Parti yaşamı içinde belirli alanlarda gizli kalması gerekli bilgilerin, hiç de gereği olmayan yerlere yayılmasına, dışarı sızmasına neden olur. Gizliliği, konspirasyonu zedeler.

Gizli parti örgütlenmesine ters, paralel olarak kurulan ilişkiler parti örgütü içinde derin zaafı oluşturur. Örgütsel ve ideolojik birliği laçkalaştırır, sarsar. Örgütten habersiz kurulan ilişkiler, örgüt dışı, örgüte karşı oluşumlara, hatta ihanete kadar varabilir. Böyle ilişkiler, oluşumlar her tür provakasyona açıktır. Polis kolaylıkla içine sızar.

Bu gibi durumlarda parti uyanık durmak, kendisini korumak zorundadır. Hiçbir şekilde hoşgörülü davranamaz. Tüzüğün gerekli maddesini işleterek suçlu uygun bir şekilde cezalandırır.

Yoldaşlarımız günlük çalışmalarını içinde değişik yerlere girip çıkıyorlar. Önceden tanıdığı, tanımadığı birçok insanla karşılaşılıyorlar. Bunlardan kimileri bizim görüşlerimize yakın bazı görüşler savunuyor olabilirler. Bundan çıkarak, bir başka parti üyesiyle karşılaştığı varsayımıyla ve belki de iyi niyetle başlatılan bir konuşma, sonuçta hiç de hoş olmayan zararlı bir yöne gidebilir.

Velev ki, karşılaştığımız kişinin parti üyesi olduğunu da biliyoruz. O kişi bu arada partiden atılmış, uzaklaştırılmış olabilir. Hiçbir parti üyesi, hangi durumda, hangi koşulda olursa olsun, sorumlu sekreterinin bilgisi ve kendi örgütü dışında yatay örgütsel ilişki kuramaz. Başka parti örgütüne ya da başka alanda çalışan bir yoldaşa ilişkin görüşlerini, eleştirileri varsa eleştirilerini sorumlu sekreteri kanalıyla üst organlara iletebilir. Her sekreter, sorumlu olduğu alanda, kendisine bağlı üyelerin görüş ve isteklerini yukarıya iletmekle yükümlüdür.

Buraya kadar yazdıklarımızı kısaca şöyle özetleyebiliriz:

- Yerel komite ve hücre toplantıları kesinlikle aksatılmamalıdır.
- Toplantılar düzenli, gündemli olmalıdır. Merkez Organ temelinde düzenli eğitim yapılmalıdır.
- Üst organların bilgilendirilmesi, raporlar aksatılmamalıdır.
- Parti çalışması bir bütün olarak görülmeli, çalışmalarda artizanca eğilimlerden kaçınılmalıdır.
- Görüşmeler düzenli olmak zorundadır. Rastlantılara bırakılmaz.
- Hiçbir parti üyesi, hiçbir gerekçeyle paralel ilişki kuramaz.
- Konspirasyon, parti disiplini hiçbir şekilde zedelenemez.

SHP'nin içinde Dev-Yol'cular ve TBKP'liler dolu

Solcuyken sosyal d m kratlaşanlar halktan uzaklaşanlar

Sabri Coşkuner

Burjuva basın, referandumun "ö-nemini" şişire şişire bitiremedi ama yaşam onun yalnızca burjuvazinin iç kavgası açısından önemli olduğunu yansıtıyor. Kimse referandumla ilgilenmiyor. Bu yollardan hiçbir şeyin değişmeyeceğine inanç çok yaygın olduğundan, halk burjuva politikasına ilgisiz kalıyor, gerektiğinde rasgele oy kullanıyor.

Örneğin, bizim semt alevi semti olmasına rağmen, halk SHP'ye ilgisiz. Başka alternatif göremediği için, oyunu SHP'ye veriyor. Ama SHP'nin birşey değiştirmeyeceğini çok iyi biliyor. Bugün sol potansiyeli SHP'nin aldığı oylarla ölçmek çok yanlış.

Halkın aradığı

Sol potansiyel SHP'nin oy oranının fersah fersah ötesindedir. Ama devrimci sol, alternatif oluşturacak, politik boşluğu dolduracak örgütsel güce henüz

SHP'nin birşey değiştirmeyeceğini halk çok iyi biliyor. Bugün sol potansiyel, SHP'nin aldığı oyların fersah fersah ötesindedir.

erişmediğinden, bu potansiyeli de henüz doğrudan yansıtamıyor. Öte yandan halk, devrimci örgütleri adeta sıkı bir sınavdan geçiriyor.

Emekçi insan, geçen dönemin yenilgisinden küçük burjuvaca yanlışları sorumlu tutarçasına, eski öğrenci-devrimci tipinden artık hoşlanmıyor. Birisiyle konuşurken, bir yandan da onu hep izliyor. Kılığını, kıyafetini, davranışlarını gözden geçiriyor. Eğer güvenirse konuşmayı sürdürüyor. Saygısız, güvensiz, karşısındakini dinlemeyen tiplerden hoşlanmıyor. Kendisiyle aynı fikirde bile olsa, onunla özdeş görünmek istemiyor.

Halk bu yaklaşımıyla, gerçekte, komünist işçi tipi aradığını, öncülüğü ona teslim etmek istediğini yansıtıyor. Reformistler ise, halkın bu yaklaşımını, burjuva saygı-

değerliğiyle, sınıf çelişkilerini yumuşatmanın kılıfı olan "uygar tartışma" vb. burjuva özentiliğiyle karşılamaya çalışıyorlar. Böyle yaptıkça, kısa erimde bazı kesimlere hoş görünseler de, uzun erimde halktan uzaklaşıyorlar.

SHP-TBKP rekabetinin yansıttığı

Evet yoldaşlar, burjuva partiler referandum telaşında, halk sorunlarına çözüm arayışında, bazı sözde sol hareketler ise ciddi bir yol kavşağında.

SHP'nin içine Dev-Yol'cular ve TBKP'liler dolmuşlar. Birbirleriyle delege savaşı yapıyorlar. Bunların dışında kalan SHP'liler, özellikle TBKP'lileri sevmiyorlar. Onları rakip sosyal demokrat olarak görüyorlar. TBKP'liler de, 'eğer mahkeme biter de serbestlik

kazanırsak kendi partimizi kuracağız, o zaman şu kadar SHP milletvekili bize geçecek' diyorlar ve adlarını ortalığa döküyorlar. Baştürk, Selvi vb. adları sayıyorlar. Kimi SHP delegeleri bunu açıkça söylüyorlar. Öte yandan bunlara karşı savaşım verirken, SHP içindeki Dev-Yol'cular da herhalde, 'TBKP'liler bir an önce kendi partilerini kursalar da SHP bize kalsa' diye düşünüyorlar.

Bunları hep SHP'lilerden öğrendim. Dev-Yol'cu bir "SHP'li"yi bu tutumları yüzünden eleştirdiğimde, aldığı cevap şu oldu: "Ne yapalım, şartlar böyle. Amaç için bu aracı kullanmak zorundayız." Zavallılar... Devrimi engelleme amacı için eski solcuların araç olarak kullanıldığını görmüyorlar. Devrimci sol biraz güçlensin, halk da bunları iyice görmemezlikten gelecek!

TSİP, TİP ve resmilerin birliği dağda, taşa muazzam "coşku" yaratmış ama:

Sular titrerken neden yaprak yalnızca kımıldadı

İşçi sınıfında, onun sınıf çıkarlarına ters bir temelde "coşku" yaratmaya çalışınca, ortaya, boş tenekelerin çıkardığı kuru gürültüyü andıran, iğrenç bir edebiyat parçası çıkıyor!

Bu yazımıza, okurlarımıza, bir edebiyat parçası tanıtılarak başlayacağız:

"Yıllardır kara haberlerle dolu günlerimiz aydınlandı, önce. Ortalık bulutsuz bir günde tan atmış gibi şavkıdı. Sular titredi, yaprak kımıldadı. Tezgah başında ileri işçinin, tarlada traktör sürücüsünün, aydının sevinci dağlarında çoban ateşleri yanan, ince tozlu yolları yıldızlı gökyüzüne kıvrıla kıvrıla bir merdiven kuran yurdumun heyecanı dağda, taştta, kırdada, ovada yankılandı. Memleketimin hapisanelerinden birinde yalnızlığa ve umutsuzluğa teslim alınmak için kapatılmış hücrelerinde gün ve çile dolduran bir mahkumun sevinç çığlığı hücrenin dar mazgal deliğinden dışarı vurdu. Ne gardiyan ne de duvar... Gecekonduların dar sokaklarına çarptı. Fabrikaların bacasına, oradan tarlalara, kentlerin meydanlarına ve nehirlere, ırmaklara karışıp, denizde ve gökyüzünde dolaşan, dilden dile söylenen bir türkü oldu.

"Birlik gerçekleşiyor. TSİP, TİP ve TKP birleşiyor."

İşçi Gündemi adlı derginin Ağustos 1988 tarihli 6.sayındaki Sohbet köşesinde, Veli Gürcan böyle yazıyor. Veli Gürcan, en az yirmi yıllık deney birikimine sahip, iyi bir ajitatördür. İyi bir ajitator, işçi sınıfına, gerçek dışı, sınıf çıkarlarına yabancı bir ajitasyon yapma görevi yüklendiği zaman, işte ortaya böyle iğrenç bir edebiyat parçası çıkıyor!

Karanlık kafayla aydınlık görülemiyor

Birleşenin TKP değil, ondan ayrılan Partizan ekibi ve şürekası olduğu, aydın derken hangi sınıf ya da sınıfların kastedildiği, neden tüm yurdun, memleketin heyecana kapıldığı gibi ciddi konuları bir yana bırakalım. Önce bu sanat eserinin yansıttığı karanlık psikolojiye bakalım.

Veli Gürcan, İşçi Gündemi adlı dergide yazıyor, ama, bu ne biçim "işçi" gündemiyse, günlerini, işçi sınıfının yıllardır yükselmekte olan mücadelesi hiç aydınlatmamış da, şimdi uyuz bir birlik haberi aydınlatıyor!

Bu uyuz haberin gelmesi, Veli Gürcan'ın yalnızca şimdiye kadar her nedense kapkaranlık olan günlerini aydınlatmakla kalmıyor:

"Önce selam olsun... Kulağımızın pasını, yüreğimizin yasını böyle bir haberle silenlere... Selam olsun. 'Birliği geri dönülmez bir sürece' sokanlara. Umudu, biricik hazinemiz, esin kaynağımız, geleceğe duyduğumuz güvenimiz demek olan umudu yeşertenlere... Umudu bilimle donatanlara, özveriyle öğrenen bin selam olsun..."

"Birlik gerçekleşiyor. TSİP, TİP ve TKP birleşiyor..."

Görüldüğü gibi, Veli Gürcan'ın, şimdiye kadar yalnızca dünyası karanlık değilmiş, aynı zamanda yüreği yaslıymış, umudu kuruy-

muş... Karanlık kafayla aydınlık görülemiyor.

Dikkat edilirse yukarıdaki alıntılarda, karanlık psikolojinin yanı sıra, bir de şu var: TSİP hep protokolda en ön sırada yer alıyor. Yazıda bir kere TİP, onun dışında hep TSİP en önde sayılıyor. Bir yandan, birlik diye, mide bulandırıcı bir ajitasyonu çekiyorlar, öte yandan mülkiyetçiliği olanca gücüyle hâlâ sürdürüyorlar.

Olanak paylaşımı ve güce tapma çağrısı

Veli Gürcan, "siyaset aritmetikten çok cebire benzer" vb. dedikten ve bu birliğin üç örgütün aritmetik toplama olmadığını belirttikten sonra, edebiyatını şöyle sürdürüyor:

"Bu birlik, yüzlerce, binlerce, gözle görülmeyen, elle tutulmayan ama varlığı tartışılmayan olanağın, artı puanın, kadronun, deneyimin, örgütün ve insanım diyen insanın, boyutları şimdiden kestirilemeyen, mevcut ölçülerimize vurduğumuzda henüz kavrayamadığımız bir üst bileşimin, bir teklesmenin adıdır ve öyle kavranmalıdır."

Bu birlik elle tutulmayan, gözle görülmeyen ama varlığı tartışılmayan olanağın adımı! Yani Yağcı'ların kullandıkları olanaklara ortaklık söz konusu ediliyor ve bu olanaklarla göz boyamak isteniyor. Mülkiyetçilik, yine karşımıza dikildiği gibi, bir de güce tapma duygusuna yönelik hitap dikkati çekiyor.

Bu birlik insanım diyen insanın da adımı! Şimdiye kadar işçiyim diyen insanlar arasından et

tutmadık ama artık insanım diyen insanları toparlayacağız, yani sınıf partisi olmayacağız, bu nedenle de daha geniş boyutta olacağız, aman sakın mevcut ölçülerimizle tartmayın bizi, deniyor. Bir yandan sosyal demokratlaştıkları itiraf edilirken, öte yandan, yine boyutlar, ölçüler öne sürülüyor, güce tapma duygusuna hitap ediliyor!

Amaçları örgütleyerek frenlemek

Aynı hitap, sürüp gidiyor. Daha başkalarıyla da birleşeceğiz, merkezi siyasi otorite sorununu çözeceğiz, "alternatifsiz" bir gençlik hareketi, "alternatifsiz" bir sınıf sendikacılığı merkezi, "alternatifsiz" bir aydın hareketi vb. yaratacağız, deniyor. Veli Gürcan bu mide bulandırıcı ajitasyonu şöyle noktallıyor:

"...Ustalığımızı, hünerimizi, becerimizi ve en önemlisi bilimle donanmış umudumuzu ve özverimizi birliğin oluşmasına taşıyacağız. Şunu iyi biliyoruz çünkü. Herşeyin başı ÖRGÜTÜR. Merkezi siyasi otorite, öncülüğü tartışılmaz bir örgüt..."

"Gelecek kuşaklara, bizden sonra bayrağı teslim alacaklara bizim kuşağın belki de en büyük mirası bu olacak..."

Öncülüğü tartışılmaz örgütse neden gelecek kuşaklara devrimini yapmış bir Türkiye değil de, büyük bir örgüt devrediyor? Çünkü bu örgüt, herşeyin başı değil, sonu olsun isteniyor.

Bu örgüt, mülkiyetçi, güce tapan küçük burjuva bir tabana yaslanıp, işçiden yana geçinerek, işçi yığınları üzerinde burjuvazi-

nin merkezi sosyal demokrat siyasi otoritesini kurarak, devrimi engelleme yönünde "öncülük" etmeye çalışıyor.

Sosyal demokratlar arasında eski yeni kavgası

Bu pek değerli edebiyat parçasının arada bir yerinde Veli Gürcan şöyle demiş:

"Birliğin önünde aşılması gereken sorunlar yok mu? Halledilmesi gereken pürüzler yok mu? Var... Zaten birliğin düşmanları, özellikle ve öncelikle bu pürüzleri öne çıkarıp, bazen alçak, bazen yüksek sesle, 'ellerini şaklatarak ve göbeklerini hoplatarak' oynuyorlar. 'Birleşemeler, aralarında derin ayrılıklar var, mümkün değil' diyorlar."

Biz bunların birleşmesine karşı falan değiliz. Hatta birleşsinler de ortalık netleşsin, diyoruz. Öteki devrimci hareketlerden de bu birleşmeye düşmanlık gösterene rastlamadık. "Birlik düşmanları"yla yapılan bu düzeysiz polemik, olsa olsa SHP'ye yöneliyordur. Eski sosyal demokratlarla yeniler, dışardan gelip işçi sınıfı içine oturmak isteyen ama bunu beceremeyen sosyal demokratlarla, sosyal demokratlaştıkça işçi hareketinden giderek daha az yüz bulanlar arasında, kendi düzeylerini ele veren bir kapışma yürüyordur!

Bu birlik, kuşkusuz işçinin gündemine giriyor, ama Veli Gürcan'ın mide bulandırıcı kof ajitasyonu göstermek istediği gibi sevinç kaynağı olarak değil, mücadele odağı olarak giriyor!

S.Günbudak

Gorbaçov'lar, Yağcı'lar, Bernstein'cılarının yüz yıllık kokmuş görüşlerini, "yeni" diye pazarlamaya çalışıyorlar

Yeni değilsiniz ç ktan yenilmişsiniz

Lenin, Bernstein'cılığı o gün tarihin çöplüğüne atmış. Biz de Gorbaçov'ları, Yağcı'ları aynı yere atacağız. Bunlara, Bernstein'cılığın kokmuş atıklarıyla işçi sınıfında "bilinç kirliliği" yaratma hakkını tanımayacağız.

Ozan Öncü

Lenin, 1902 yılında yazdığı *Ne Yapmalı* kitabında, o zamanlar komünist hareket içinde çıkan revizyonizmin özünü çok güzel sergilemişti.

O günün revizyonist önderlerinden Bernstein, Alman Sosyal Demokrat Partisi'nin de önde gelenlerinden. Sınıf uzlaşmacılığı temelindeki "yeni" görüşleriyle, Marksizmin "eskidiğini", "dogma"laştığını, devrime gerek olmadığını vb. savunuyordu.

Ne Yapmalı, işçi hareketi içine sızmaya çalışan bu revizyonist görüşleri sergilerken, devrimci Marksizmin kendisini bu burjuva akımdan en kesin hatlarla ayırmasının da aracı oldu. Marksizm-Leninizm, *Ne Yapmalı*'nin yolundan gelişti, oportünizmi ezdi, Rusya'yı devrime götürdü.

Gorbaçov ve onun Türkiye'deki uzantıları olan Yağcı'lar, Bernstein'in, "ilkeleri" hemen hemen yüzyıl önce ortaya çıkmış ve o dönemde teoride ve pratikte mahkum edilip tarihin çöplüğüne atılmış olan burjuva görüşlerini "yeni" görüş diye yeniden pazarlamaya çabaları.

Bugün, Ekim devriminden 70 küsur yıl sonra, Gorbaçov ve onun Türkiye'deki uzantıları olan Yağcı'lar, Bernstein'in, "ilkeleri" hemen hemen yüzyıl önce ortaya çıkmış ve o dönemde teoride ve pratikte mahkum edilip tarihin çöplüğüne atılmış olan burjuva görüşlerini "yeni" görüş diye yeniden pazarlamaya çabaları.

Aşağıda, *Ne Yapmalı*'dan yaptığımız uzunca alıntı, Gorbaçov'ların, resmi sosyal demokrat Yağcı'ların bu "yeni" görüşlerinin ne ölçüde yeni olduğunun ibret verici bir kanıtıdır. Lenin, o dönemde ortaya çıkan "yeni" görüşlerin özünü şu sözlerle anlatıyordu:

"...Artık eskimiş, dogmacı Marksizme karşı 'eleştirel' bir tutum benimseyen bu 'yeni' eğilimin özü, Bernstein tarafından yeterli açıklıkta sunulmuş ve Millerand tarafından sergilenmiş bulunmaktadır."

"Sosyal-Demokrasi (komünist hareket—O.Ö.) bir toplumsal devrim partisi olmaktan çıkıp, toplumsal reformların demokratik partisi haline gelmelidir. Bernstein bu siyasal istemi, birbiriyle uyumlu koskoca bir

çıkmasında şaşkıncı birşey yok. Bu yeni eğilimin içeriğinin büyümesine ve biçimlenmesine gerek yoktu, burjuva yazınından sosyalist yazına olduğu gibi aktarılmıştı." (Lenin, *Ne Yapmalı*, Sol Yayınları, s.14-15)(abç)

Gorbaçov'un, Yağcı'ların 1988'lerde savundukları "yeni", "eleştirel" görüşler, Lenin'in burada

Bugünkü sosyal demokrasininin babası olan Bernstein'i taklit eden Yağcıların işçi sınıfını kıyıtlık liberallerin kuyruğuna takma çabası eski, kokmuş bir çabadır.

eleştirdiği görüşlerin aynısıdır. Ve yine Lenin'in dediği gibi bunlar burjuva yazından aktarılmaktadır.

Lenin'in doğru görüşleri karşısında o dönemde mezarı boylayan Bernstein'ciler, şimdi "yeni" diye pazarlamaya çabalanlardan Yağcı, 11-17 Ekim 1987 tarihli *2000'e Doğru* dergisinde şöyle diyordu:

"...Eğer tüm kavramlar eskimişse, günümüze uymuyorsa, bunları atmaktan korkmamalıyız. Örneğin, açıkça biz proletarya diktatörlüğü sözünü kullanmıyoruz."

Bernstein'in yüzyıl önceki tutumu da buydu.

Yağcı, proletarya diktatörlüğünü kaldırıp attıktan sonra, gemi azya alıp boşaldı. Ecevit, Demirel, İnönü ve Erbakan'dan kendilerini desteklemelerini istedi. ANAP nezdinde burjuvaziden "izin" dilenmeyi hâlâ sürdürüyor.

Lenin, oportünizmin, revizyonizmin "liberalizm ve sosyalizm arasındaki ilkesel karşıtlıkları yadsıdığı" söylüyor, liberalizme karşı mücadelenin önemini dile getiriyordu. Demek ki Yağcı'ların burjuvaziye yaltaklanmalarının ardında yatan görüşlerin özü hiç de yeni değildir. Tersine, komünistlerden tokat yiye yiye artık cılkı çıkmış bayat görüşlerdir.

Gazetelere verdikleri demeçlerde, Yağcı'lar burjuvaziye yağ çektiler, "söz konusu olan, politik rejimin geleceği sorundur..." diye dil döktüler. Kendilerini "çok açık bir şekilde, ulusal çıkarları koruyan, ulusal nitelikte bir parti" olarak tanıttılar.

Lenin, sınıf mücadelesi teorisini devrimci Marksizmin belkemiği olarak koyarken, Bernstein'in yeni kopyaları, Gorbaçov'lar, Yağcı'lar, "rejimin", "ulusal çıkarları" yanında yer alıyorlar. Lenin'in "nihai amaç" diye üstüne basarak vurguladığı devrimi, aynen Bernstein'in ileri sürdüğü sınıf uzlaşmacılığı inancıyla kurban etmeye, işçi sınıfını teorik olarak silahsızlandırmaya çalışıyorlar. Yüzyıllık bayat bir çaba!

Bugünkü sosyal demokrasinin babası olan Bernstein'i taklit eden Yağcıların işçi sınıfını kıy-

tırlık liberallerin kuyruğuna takma çabasının ne kadar eski, kokmuş bir çaba olduğunu Lenin'in 1902'de yazdığı şu sözler çok güzel anlatıyor:

"Legal Marksistlerin çoğunluğunun kapıldığı Bernstein'cılık... Marksizmi kabalaştırarak, toplumsal çelişkileri körletme teorisini savunarak, toplumsal devrim ve proletarya diktatörlüğü düşüncesinin saçma olduğunu ilan ederek, işçi sınıfı hareketini ve sınıf mücadelesini dar *trade-union*culuğa ve küçük tedrici reformlar uğruna 'gerçekçi' mücadeleye indirgeyerek sosyalist bilinci baltalamaktaydı. Bu, sosyalizmin bağımsızlık hakkının ve bunun sonucu olarak da varlık hakkının burjuva demokrasisi tarafından yadsınmasıyla aynı anlama geliyordu. Bu, o zamanlar, henüz başlangıç aşamasında olan işçi sınıfı hareketini, pratikte, liberal hareketin bir eklentisi haline getirmesiyle aynı anlama geliyordu." (Lenin, *agy.* s.26)

Bu görüşlerin, Lenin'in dönemindeki ilk çıkışı belki trajediye benzetilebilirdi. Ama, Marksizm-Leninizm tarafından paçavraya çevrilmiş olan bu bayat görüşleri bugün, hem de "yeni" diyerek savunmak, artık trajik değil, komiktir. Dünya işçi sınıfı, Lenin'in döneminde olduğu gibi, bugün de bu "yeni"liklere(!) hayat hakkı tanımayacaktır.

Lenin, Bernstein'cılığı o gün tarihin çöplüğüne atmış. Biz de Gorbaçov'ları, Yağcı'ları aynı yere atacağız. Bunlara, Bernstein'cılığın kokmuş atıklarıyla işçi sınıfında "bilinç kirliliği" yaratma hakkını tanımayacağız.

Çevre sorunları hızla ön plana çıkarken, bu alanda sınıf savaşımı da kızışıyor

Gerçek "çvr"cinin yeri, kızıl saftadır!

Çevre sorunlarının kalıcı çözümü, işçi sınıfı öncülüğünde devrimle bağlıdır. Kim ki yeşil ister, yolu siyaha karşı kızıl zaferdir.

Türkiye'de çevre kirliliğinin bugünkü boyutları, korkunç denilecek ölçülere varmış durumdadır. Denizler, nehirler, göller, toprak, fabrika atıkları nedeniyle renk değiştiriyor. Kirliliğin yoğunlaştığı yerlerde bitki ve hayvan nesilleri şimdiden tükenmeye başladı.

Çevre kirliliği doğayı, üzerinde yaşayan canlıları, en başta insanları tehdit ediyor. İçme ve kullanma sularına, havaya toprağa karışan fabrika atıkları insan sağlığını doğrudan etkilemektedir. Bunun bilinen en son örneğini Küçükçekmece'ye bağlı Firuzköy'de görüyoruz. Firuzköy'de halkın kullandığı suyun geldiği kuyulara çevredeki fabrikalardan karışan atık sular, Firuzköy halkının vücutlarında yaralar ve kaşıntı salgınına neden oldu. Yetkililere yapılan başvurulardan şimdiki de hiçbir sonuç alınmadı.

Öte yandan, kirliliği bir ölçüde olsun önleyecek ormanlık ve koruluklar, bir yandan fabrika bacalarından püsküren gazların meydana getirdiği asit yağmurları sonucu yok olurken, bir yandan da, insan eliyle kesilip beton yığını haline getiriliyor. Bunun en son örneğini Boğaz'da gördük.

Kâr hırsı burjuvazinin gözünü öylesine bürümüş ki, Bodrum yarımadasında, üstünde sayısı 5000'i aşan villanın inşa edildiği yeşil alanın, daha önce hazırlanmış deprem haritasında deprem fay kuşağında olduğu ortaya çıkınca, villa yapımından yana olan bir belediye meclisi üyesi, "deprem haritasını değiştirelim" diye teklifte bulunuyor. Pes doğrusu!

"Önlemler" aldatmacadır

Burjuvazi bir yandan çevre kirliliği yaratırken, öte yandan da, kamuoyunun tepkisi karşısında göstermelik bile olsa bazı önlemler almak zorunda kalıyor. Son iki-üç yıldır çevre koruması ile ilgili bazı kararlar çıkarıldı. Çok fazla yaptırım olmayan bu kararlara bile işverenlerin karşı çıktığını gördük. Bu arada, yasalarda çevre kirliliğine karşı önlem öngören 70 kusur maddenin hiçbir şekilde uygulanmadığı ortaya çıktı.

Örneğin, İstanbul'da çevreyi kirleten sanayi kuruluşlarının arıtma tesisi kurmaları için tanınan süre doldu. Ama arıtma tesisi kurması gereken 1500 kuruluşun 1318'i hiçbir girişimde bulunmadı. Geri kalan 162 fabrikanın kurdukları arıtma tesislerinin ise çoğu yetersiz ya da çalışmaz halde.

İzmir'de de fabrikaların arıtma tesisi kurmaları için tanınan süre doldu. Arıtma tesisi kurmayan 22 küçük işyeri ve 11 fabrika kapatıldı. Ancak, İzmir Ticaret Odası (İTO) başkanı Dündar Soyer'in fabrikası kapatılma noktasına geldiğinde, işverenler kızılca kıyameti kopardılar. İzmir Anakent belediye başkanı, sana-

yağmalara arıtma tesisi kurmaları için tanınan süreyi uzattı.

Çorlu'da ise çevreyi kirleten 22 deri fabrikası ve 1 kağıt fabrikası mühürlenerek faaliyetlerine son verildi.

Arıtma tesisi kurmayan fabrikaların kapatılması, ilk bakışta iyi bir gelişme gibi görülüyorsa da, bu aldatmacadan öte bir şey değildir. Bunda çevreyi kirletmek değil, burjuvazinin başka hesapları rol oynuyor.

Arıtma tesisi kurmayanlardan alınacak ceza ise 500 bin lira gibi gülünç bir rakamdır. Büyük fabrikaların çoğu, arıtma tesisi kurmaktansa 500 bin lira cezayı ödemeyi yeğliyor. Bunu ödemeyenler kapatılıyor. Bu kapatma ya büyüğün küçüğü yutmasına, ya işçi çıkarmak isteyen işyerinin rahatça işçi çıkarmasına kılıf oluşturuyor.

Kapatılan işyerleri gidip başka yerde yeniden açılıyor. İşsiz bırakılan çok sayıda işçi ise, sorun bile edilmiyor. Çevre kirliliğinden en başta zarar gören işçiler, "önlem"lerin de faturasını ödemek zorunda bırakılıyor.

Sorunlar bile kâr kapısı

Çevre sorunu dünya kamuoyunun bilincine çıktığından bu yana bir de çevre endüstrisi oluştu. İzmit'te kurulan ve arıtma tesisi üreten fabrika bunun Türkiye'deki ilk örneği. Burjuvazi kâr için çevreyi kirletirken, öte yandan bundan yararlanarak yeni bir pazar geliştirmekte, kârına kâr katmaya devam etmektedir.

Gelişmiş kapitalist ülkelerde 70'li yıllardan bu yana oluşan çevre endüstrisini elinde bulun-

duran tekellerin çoğu, çevre kirliliğini bizzat yaratan tekellerdir. Örneğin kimyevi madde üretiminde dünyanın sayılı tekellerinden Alman BASF şirketi, katı atıkları en aza indirmeyi amaçlayan Bifinger ve Berger şirketlerine ortaktır.

Öte yandan Türkiye'de çevre kirliliği pazarı için, çoğu uluslararası 40 şirketin, kıran kırana bir savaş yürüttüğü de gazetelere yansdı. Bir "çevre mafyası" olduğu dillerde dolaşıyor. Çevre koruması işadamları ve tekeller için cazip bir pazar haline geliyor. *Cumhuriyet* gazetesi Türkiye'nin çevre altyapısının toplam maliyetinin 20 trilyon liraya yaklaştığını ve bu miktarın, tesislerin kurulmasından sonra, bakım aşamasında daha da yükseleceğini yazdı.

Bu arada, kapitalistler, her sorunu kârlı bir pazara dönüştürme marifetlerini perdeleyebilmek için ilginç açıklamalar yapıyorlar.

Tempo dergisi 34. sayısında, çevrecilerin çağa ayak uydurup şirket kurduğu haberini veriyor. 37 hissedarlı çevre ve sağlık etkinlikli şirketin bir yetkilisi, "kâr etmek istiyorsak namerdiz" diyor.

Kelebek magazin gazetesi, 20 Haziran 1988 tarihli sayısında, "Yeşil Parti'ye bağış için büyük kuruluşlardan teklifler geldiğini" yazdı. İşçi ve emekçi yığınlarında sınıf bilincinin yanı sıra çevre sorunları bilinci de yükseldikçe, burjuvazi bu alanda "çevre kirliliği" yaratmaya çalışıyor. Ama Türkiye gibi bir ülkede bu çaba, sınıf savaşımının çevre sorunları alanında da yükselmesine yardımcı oluyor. "Çevreci"ler içinde akla karanın ayrışması sürecini hızlandırıyor. Kızıl ve kara saflar ayrışmaya başlıyor!

Hüsam Kuzgun

Sınıf çelişkileri çevre sorunlarına da yansıyor. Yeşiller için:

T parlanmanın y lu kutuplaşmadan geçiyor

Yaşam, düzeni yamamak değil de, doğayı ve toplumu gerçekten korumak isteyen samimi yeşillere, kızışmalarını gereğini kanıtlayacaktır.

1980 öncesinde, çevre sorunu olarak yol, yoğun yerleşim yerlerinin sağlığa uygun kanalizasyon, içme suyu, vb., sorunları, Ankara'da hava kirlenmesi, denizlerin kirlenmesi, Haliç, İzmit, İzmir, Gölçük gibi körfezlerin ölmesi sayılıyordu. Bunlar da "belediye sorunları" olarak tartışma yaratıyordu.

1984'den sonra sınıf savaşımının yeniden ileriye atılışıyla, işçi sınıfının burjuvaziye karşı savaşımı yükseltilmesiyle birlikte, çevre sağlığı, doğa kirliliği, vb. sorunlar, bu savaşıma paralel olarak kendini yeni bir düzeyde duyurmaya başladı. Burjuvazi bu sorunları reformist amaçlarla, sınıf savaşımını yatıştırmak için kullanmaya çalışıyor ama Türkiye'de yaşam, bu alana da, şiddetli sınıf savaşımının verildiği bir alana hızla dönüştürüyor.

Bu, yeşilcilerin durumunda yansıyor. Türkiyeli yeşilciler dar-madağınık durumdadırlar. Bu dağılıkların toparlanması, yeşil

hareketin ayrı bir hareket olarak ayaklarını yere basabilmesi, ancak siyasal yelpaze içinde ya sağda ya da solda yer almasıyla, yani kutuplaşmasıyla mümkündür. İki durumda da birinci plana siyaseti alması, yeşil olarak kalamayıp, ya kararması, ya kızışması gerekir.

Burjuvazi, çevre sorunları alanının şiddetli sınıf savaşımına gebe olduğunun çok iyi farkındadır ve "önlem" almaya, çevre sorunlarından yola çıkanlar, protestolarını düzene karşı yöneltmesinler diye bunlarla işçi hareketi arasında kama sokmaya çalışıyor.

Tempo dergisi, 35. sayısında yayınlanan "yeşiller aramızda" başlıklı bir yazıda, "klasik sol"la yeşilleri karşı karşıya getirmeye çalışarak şöyle diyor:

"İktidarı hedefleyen klasik sol, 'birgün yeneceğiz', sloganında 'yeneceğiz', sözcüğünün altını çizirken, patronlar 'birgün'ün altını çiziyorlar:

'O' güne kadar kim öle, kim kala... Halbuki yeşiller kapiya dikilip 'artma tesisi kur,' diye tutturuyorlar, ya da 'burayı otopark yaptırmayız' diye gencinden yaşlısından onbinlerce imzayı toplayıp belediyenin başını ağrıttıkları yetmiyormuş gibi, bir de kalkıp mahkemelerde dava açıyorlar. Üstelik ne 'devletin temellerine dinamit koyuyorlar' diye suçlamak mümkün onları, ne de 'anayasayı tangur tungur ediyorlar' diye. Ve yeşiller bastırıyor."

Yazar komünistleri, milyonlarca emekçiyi ilgilendiren demokratik sorunlarla ilgilenmez, savaşım vermez olarak göstermeye çalışıyor. Çevrecileri komünistlerden ayırmak için epeyce ter döküyor.

Yazar, çevrecilere "aman devletin temellerini dinamitlemeyin, anayasa değişikliği istemeyin, bu sınırlar içinde savaşım verirsiniz size kimse dokunamaz, hatta haklılığınızı savunurlar, sakın kızışmayın" anlayışını bilhassa öne çıkarmaya çalışıyor. Ve bu anlayış içinde yeşillerin, çevrecilerin yaptıklarını öve öve bitiremiyor: "Bakın bunu başardınız-varan 1", "bakın bunu da başardınız-varan 2", diyor.

Tempo çok iyi biliyor ki, komünistler çevre vb. sorunları devrime ertelemezler. Tam tersine onlar, bu sorunların kapitalizm altında kaderinin, ya ihmal edilmek, ya ertelenmek, ya hiç çözümlenmemek ya da "çözümlenirken" başka bir şekilde yeniden üretilmek olduğunu, kapitalizmin somut pratiği temelinde sergilerler, kalıcı çözüm için devrimin gerekliliğini vurgularlar. Çevre sorunu dahil, tüm demokratik sorunlar için verilen savaşıma yığınların bilincinde devrim savaşımına bağlarlar. Yığınların engin enerjisini bu doğru kanala akıtır. *Tempo* işte bundan korkuyor!

Doğanın yıkımına, çevrenin kirlenmesine, insanların zehir soluyup, zehir içmesine karşı çıkanlar en başta komünistlerdir. Bu nedenle bizler, yeşilcilerin bu savaşımına karşı çıkmıyoruz. Onların bu savaşımının yetersiz olduğunu, yeşilde kaldığı sürece sorunlara yeşil çözüm sağlanamayacağını, yeşil çözümün yolunun bu rengi kızılaştırarak düşünmekten geçtiğini, yaşamın kendisinin bunu gösterdiğini vurguluyoruz.

Yeşillerin bir kanadında yer

alan ve *Bizim Çevre* adıyla yayınlanacak bir derginin çalışmalarına katılan Sinan Kocal, "biz sorunları teknik yönüyle ele alıyoruz" diyor. Kirliliği "temizlemek" için alternatif projelerden söz ediyor. Kirlenmenin nedenlerine inmiyor.

Çevre kirliliğinin temel nedeni düzendir, burjuvazidir, kapitalizmdir, onun kâr güdüsüdür. Sorunu yamayla örtmeyip, onun temelindeki nedenine inerek köklü tedavisini bulmak istenirse, sınıf savaşımından hiç de kopuk olmadığı görülecektir. Burjuvaziyi, kapitalist düzene karşılaşılabilecek, çevrecilerin de saf tutmak, ya siyahlaşmaya ya da kızılların safında yer almaya nesnel olarak mecbur oldukları daha rahat kavranılacaktır.

Çevre kirliliğinin sorumlusu kapitalizmdir. Çevre sorunları alanında şiddetli bir sınıf savaşımı yükselmektedir. Yaşam, düzeni yamamak değil de, doğayı ve toplumu gerçekten korumak isteyen samimi yeşillere, kızışmalarını gereğini kanıtlayacaktır.

Kim ki yeşil ister, yolu siyaha karşı kızıl zafer!

Mehmet Erenler

DIŞ HABERLER

"Ateşkes" in hemen ardından İran'da devrimcilere, Irak'ta Kürt halkına karşı katliama girişiliyor

"Barış" (!) katliamların kılıfıdır

Türkiye işçi sınıfı, bu gelişmeler karşısında sessiz kalmıyor. İşçi sınıfı, Türkiye'de, Irak'ta, İran'da savaş veren Kürt halkıyla dayanışma içindedir, Kürt halkının yanındadır.

İşçinin Ses' nin 359. sayısında "İran-İrak savaşında sonun başlangıcı mı?" diye sormuş, "İran-İrak savaşının sona ermesinin, emperyalistlerin umduğu gibi statükoyu güçlendirmeyeceğini, tersine, sınıf çelişkilerini, yeni bir çerçevede yeniden azdıracağını" belirtmiştik. Bunu görmek için fazla beklemek gerekmedi.

18 Temmuz'da imzalanan "ateşkes" ten beri, her iki ülkenin egemen sınıfları, şimdi kendilerinden, savaşın, baskı ve sömürünün ve tüm haksızlıkların hesabını sormak isteyecek emekçilere, Kürt halkına, devrimcilere karşı azgınca saldırıya geçtiler.

İran'da mollalar yönetimi, cezaevlerindeki tutukluların görüşlerini iptal etti, cezaevlerinde devrimci katliamına hız verdi Rahe-Kargar (*İşçinin Yolu*) adlı İranlı devrimci örgütün bildirdiğine göre, yalnızca bir cezaevinde 60 kişi öldürüldü. Halk arasında genel olarak dolaşan rakam ise 500-600 civarında.

Yönetim, ayrıca, yurtdışına otomatik bağlanan telefon santallerini devre dışı bırakarak, yaptığı katliamların duyulmaması için dış dünyayla ilişki kurulmasını önlemeye ya da denetlemeye çalışıyor.

İrak'ta ise, devlet başkanı Saddam Hüseyin, "Kürt sorununu çözümleneceklerini" açıkladı. Çözümlemeden neyi kastettiği açıktır. Bölgedeki peşmergeleri

fiziksel olarak ortadan kaldırmaktan, hatta kadın ve çocukları topluca öldürmekten, Kürt halkına karşı yeni soykırımlara girişmekten başka neyi kastedebilirdi ki? Saddam Hüseyin'in açıklamasının ardından Irak ordusunun Türkiye-İrak sınırı boyunca giriştiği askeri hareket bunu anlatıyor.

Uluslararası ajanslar, Irak birliklerinin 28 Ağustos tarihinde, Kuzey Irak'ın Dahok bölgesindeki Amadiye'de 1300 Kürdü öldürdüğünü, sonra cesetleri toplu mezarlara gömdüğünü haber ve-

riyorlar. Irak'ın peşmergelere, sivil halka karşı napalm ve zehirli gaz kullandığı da yazılan haberler arasında sık sık geçiyor. Irak'ın İran birliklerine, Kürt köylerine karşı zehirli gaz kullandığı Bir-

leşmiş Milletler gözlemcilerince doğrulanmıştı. Ayrıca, Kürt halkına karşı bundan önce de napalm kullandığı biliniyor.

İrak'ın Güney Kürdistan'da Kürtlere karşı giriştiği son "yıldırım hareketi" sonucunda ölenlerin gerçek sayısının binlerle ifade edilebileceği söyleniyor. Kısacası, Türkiye'nin birkaç yıl önce "sıcak takip" gerekçesiyle giriştiği katliamların ardından, şimdi de Irak, Kürt sorununu bir imha savaşıyla, yeni bir soykırımla "çözmeye" (!) çalışıyor.

Türkiye burjuvazisi hainleş kargası

Bu arada, Irak'ın saldırısından kaçan 100 bin dolayında Kürt, geçtiğimiz günlerde sınırı aşarak Türkiye'ye geçtiler. Mülteciler, gelenler kadar büyük bir Kürt nüfusunu, sınıra varamadan Irak birliklerince çevrildiğini söylüyorlar.

Türkiye'nin bu mültecilere karşı takındığı tutum, onun bölgede, hem Irak'la hem de İran'la "arayı bozmamaya" özel gayret sarfeden hain bir "leş kargası" rolünü oynamayı sürdürdüğünü gösteriyor.

Türkiye yetkilileri, önce mülteci falan yok dediler. Sonra, Irak'tan gelenleri silahsız olarak İran'a teslim ettikleri açıklandı. Ardından Özal, Irak'tan gelen Kürtlerin sayısının önce 40 bin dolayında olduğunu, sonra da 70 bin dolayında olduğunu "açıklamak" zorunda kaldı. Uluslararası basın, bu miktarın 100 bini aştığını yazıyor.

Türkiye, bunca insanı günlerce, Irak sınırının birkaç yüz metre

ötesinde tuttu. Sınırın öte yakasından Irak askerlerinin mültecilerin üstüne kurşun ve bomba yağdırmasına ses çıkarmadı. Ne zamanki, birkaç mermi-bomba bölgeyi dolaşan bakanların vb. yanına düşürdü, o zaman, mültecileri iç bölgelere kurulan üç kampa taşımak üzere karar alma "gereği" (!) duyuldu.

Türkiye, şimdi Irak'tan gelen Kürt mültecileri kamplara yerleştiriyor. Ancak, bunların mülteciğini tanıtmıyor. Onbinlerce insana, "geçici kalma" statüsü denilen ne idüğü belirsiz bir statüyle muamele ediyor. Bu mültecilerin hiçbir güvencesi, hiçbir korunması yok!

Ama, bu tutum, zaten Türkiye'nin genelde mültecilerle ilgili tutumunun bir uzantısıdır. Türkiye, 1979 yılından, İran devriminden bu yana ülkeye gelen yaklaşık 1 milyon İranlıya da aynı şekilde davrandı. İran'a karşı silahlı tehdit ve şantaj unsuru olarak kullanmak istediği asker ve subayların dışında kalan İranlıların iltica başvuruları genellikle kabul edilmedi. Hatta, otobüs, tren ve uçakla onları başka ülkelere yolladı.

Türkiye burjuvazisi, İran'da mollalar rejiminin dehşetinden kaçan, savaşa karşı çıktığı için yaşamı tehlikeye giren, Türkiye'ye geçerek mülteci başvurusunda bulunan İranlı devrimcileri, demokratları büyük bir çoğunlukla İran'a geri iade etti. Mülteci başvurusunda bulunanların bekleme süresini, onlara işkenceden tutun da İran'a geri iade edilme şantajlarıyla para sızdırmaya kadar çeşitli insanlık dışı uygulamaları için kullandı. İranlı dev-

rimci örgütler hakkında bilgi sızdırabilmek için, normal olarak verilmesi gereken ikamet izninden bir şantaj silahı olarak yararlandı.

Türkiye'nin bu tutumu, ateşkes anlaşmasının imza edilmesinden birkaç gün önce, 27 Temmuz 1988'de yayınlanan Uluslararası Af Örgütü (UAO) raporunda ayrıntılı olarak ele alınıp sergileniyor. UAO raporunda, Türkiye'nin İran'a geri teslim ettiği devrimcilerin, orada ya hemen kurşuna dizildiğine, ya işkencede, ya da cezaevinde öldürüldüğüne yer veriliyor.

Türkiye şimdi aynı tutumu, Irak'tan gelen onbinlerce Kürt mülteci üstünde uygulamayı deneyecektir. PKK gibi devrimci Kürt örgütleri hakkında bilgi toplayabilmek için, peşmergeleri Irak'a iade etme silahını kullanmak isteyecektir.

Görüldüğü gibi, "ateşkes", "barış" gibi sözler, İran ve Irak'ın, Türkiye'nin bölgede Kürt halkına, devrimcilere, emekçilere karşı yaptıkları ve gelecekte yapmayı planladıkları haince uygulamaların kılıfıdır. Ateşkes anlaşması bölgeye barış getirmedir. Yalnızca, alt emperyalist olmak için birbirinin yıllarca gözünü oymaya çalışan Türkiye İran ve Irak burjuvazilerinin, Kürt halkını dörtbir yandan kuşatmaya çalışmasının ortamını hazır etti.

Türkiye işçi sınıfı, bu gelişmeler karşısında sessiz kalmıyor. İşçi sınıfı, Türkiye'de, Irak'ta, İran'da savaş veren Kürt halkıyla dayanışma içindedir, Kürt halkının yanındadır.

B.Efeoğlu

Sümerbank Bakırköy dokuma fabrikasında işçiler bir yıl içinde dördüncü kez zehirlendiler

Tekstil makinaları "öfk" dokuyor

Zehirlenme olayından sonra Sümerbank işçileri, sendikalarını adam etmek, "bozuk para harcar gibi işçi harcama" tutumunun hesabını işverenden sormak üzere iyice bilendiler. Savaşımı daha da yükseltmeye hazırlanıyorlar.

(PHA3-İstanbul) Temmuz ayı sonunda, Sümerbank'ın Bakırköy dokuma fabrikasında gıda zehirlenmesi oldu. Çok sayıda işçinin zehirlendiği bu olay, Sümerbank işçilerinin bir yıl içinde dördüncü kez gıda zehirlenmesiydi. Bu, işçilerin çalışma ve yaşam koşulları hakkında fikir veriyor.

Bu zehirlenme olayının çeşitli yönleri var.

Bir kez, zehirlenenlerden hamile bir kadın işçi, bu olay sonunda üç aylık çocuğunu düşürdü. Viziteye çıktığında, SSK hekimi ona işbaşı verdi. İşçiler buna tepki gösterdiler. İşveren ise, olayı inkar ederek, işçileri yalan söylemekle suçladı.

Bunun üzerine işçiler, eyleme geçerek 3 gün işbaşı yapmadılar. Eylem boyunca, Teksif Bakırköy şube yönetiminin pasif, hatta işveren yanlısı tutum alması, sorunun üstüne gideceği yerde, işçileri yatıştırmaya çalışması, işçilere, militan eylem ve sendikal demokrasinin ne kadar büyük bir ihtiyaç olduğunu pratikte bir defa daha göstermiş oldu.

Öte yandan, zehirlenme olayından sonra, devlete ait bir sağlık kurumunun laboratuvarları tahlil sonuçlarını önce gizledi. Sonra, işçilerin tepkisi yatıştırmayınca, bilgileri sendikaya sızdır-

mak zorunda kaldı. İşveren ise, bozukluğun yağda olduğunu söylediye de, Et Balık Kurumu'ndan alınan kokmuş etlerin yemeklerde kullanılması zehirlenmeye neden olduğu anlaşıldı.

Bu arada, işverenin baskısından çekinen memur statüsündeki emekçiler ve doktorlar, "biz de aynı yemeği yedik, birşey olmadı" dediler. Yalan söylediler. Memurların ve doktorların ishal ve karın ağrısına tutulduklarını fabrikada duymayan kalmamıştı. İşçiler bu yalınlık ve yağcılık girişimi karşısında, zehirlenen ama hastalanmayanların(!) haline çok güldüler.

Zehirlenme olayıyla ilgili olarak, ne sendikaya, ne de işçilere resmi bir rapor, açıklama ulaşılmış değil. İşveren konuyu "soğutmaya" çalışıyor. Ama işçiler soğumuyorlar, konuyu soğutmaya da hiç niyetli görünmüyorlar.

Şimdi Sümerbank işçileri, hem işverene, hem de işçi sağlığına, çalışma koşullarına ilişkin yavaş yavaş taşıyan bu olayda yan çizen sendika yönetimine karşı öfke içindeler. Sendikalarını adam etmek, "bozuk para harcar gibi işçi harcama" tutumunun hesabını işverenden sormak üzere iyice bilendiler. Savaşımı daha da yükseltmeye hazırlanıyorlar.

Türk Harb-İş'in Gölcük Şube Kongresi'nde faşist-sarı sendikacı kliği yönetimden atıldı

İşçiler yönetime, militan eyleme!

Harb-İş Gölcük Şube Kongresi, Türk-İş'te sendikal birliğe karşı çıkarak, "ayrı konfederasyon" teranesini savunan görüşlere, Türk-İş tabanının attığı güçlü bir tokattır.

(PHA3-Gölcük) Harb-İş'de önemli gelişmeler var. Bu sendikacının şubelerinde, tabanın sendikal birlik, militan eylem ve sendikal demokrasi doğrultusundaki mücadelesi ürünlerini veriyor. Bunun en son örneği Gölcük'te görüldü.

Harb-İş'in Gölcük Şubesi'nin geçenlerde yapılan kongresinde, şubeye çöreklenmiş faşist-sarı sendikacı klik yönetimden atıldı. Yeni bir şube yönetimi oluşturan sendika tabanı, şimdi, sendikal demokrasi mücadelesinde elde edilen bu kazanımı ilerletme çabasıdadır.

Gölcük kongresi, çeşitli açılardan önem taşıyor.

Harb-İş'in Gölcük Şubesi, 1980 öncesinde sendikal harekete faşistlerin ilk ayak bastığı yer olarak biliniyordu. Faşist-sarı sendikacı kliğin tabanın istemleri doğrultusunda yönetimden uzaklaştırılması, hem Harb-İş üyeleri, hem de öteki işkollarının işçileri arasında büyük sevinç yarattı.

Harb-İş Gölcük Şube Kongresi,

Gelişmeler, yalnızca Gölcük'le sınırlı değildir. Harb işkolunun tümünde bir hareketlilik var. İşçiler, genel merkez yönetimini de değiştirmek üzere ciddi ve derin bir hazırlık içindeler. Tabanda demokrat ve devrimci muhalefet gittikçe güç kazanmaktadır. İstanbul'da, tersanelerde, dikim evlerinde, öteki askeri işyerlerinde işçiler açık toplantılar yapıyorlar, İstanbul ve Marmara şube yönetimini değiştirmek üzere yoğun tartışma içindeler.

İstanbul şube yönetiminin ve sendika genel merkez kongre delegelerinin bileşiminin bu yönde değişmesi, Harb-İş'in genel merkezini doğrudan etkileyecek, sendika yönetiminin tümüyle değiştirilmesini getirebilecektir. Harb-İş genel merkez yöneticileri bu gelişmeyi, sosyal demokrat sendikacı havalarda, işçilerin artık tutmadığı yöneticileri feda edip kendilerini kurtararak, önlemeye çalışıyorlar. Bu, nafile bir çaba.

İşçi sınıfı, "militan eylem-sendikal birlik-sendikal demokrasi" ilkelerini pratiğe uygulamaya, sendikalarına çeki düzen vermeye, Türk-İş'i tabanın istemleri doğrultusunda ilerletmeye kararlıdır. Bugüne kadar yüzbin çeşit rezillik, kepezelik boy gösterirken, işçiler ağır çalışma koşulları altında, baskı ve terör altında sindirilmeye çalışılırken akılları neredeydi bu bayların?

Militan eylem sosyal demokratların ödünü kopardı

Gölcük'teki bir başka önemli gelişme, Gölcük tersanesinde çalışan 4500 işçinin, çalışma koşullarını protesto etmek üzere işyerinde eyleme geçmesi ve kent merkezindeki sendika binasına kadar yığınsal, militan bir yürüyüş yapması oldu.

Askeri işyerlerinde çalışan işçilerin, iş yasalarına göre değil de, silahlı kuvvetler içtüzüğüne bağlı olarak çalışmaları, işveren paşaların keyfine göre, gerekirse

asker kişi sayılabilecekleri gibi kurullar bile, öfke içindeki binlerce işçinin bu militan eylemini engelleyemedi.

İşveren paşalar, işçilerin eylemi ve yürüyüşü karşısında, paniğe kapıldılar. PHA muhabirinin bildirdiğine göre, tersane komutanı, Harb-İş genel merkezini devreye soktu. Sendika genel başkanı Kenan Durukan, İstanbul ve Marmara bölgesi şube başkanı Ali Osman Albayrak'ı "olayı incelemekle" (siz, yatıştırmak olarak anlayın) görevlendirildi. Ama Albayrak, bu görevi yapamayacağını, Gölcük'te işçiler

arasında can güvenliğinin olmadığını söyledi. (Hiç sendikacı kendi üyelerinden korkar mı? Albayrak, bu kadar korktuğuna göre, İstanbul şube kongresinde defolup gideceklerin başında olmayı hakedecek kadar tabana ters düşmüş bir kişidir.) Bunun üzerine Kenan Durukan sendikaya gelerek, şube başkanı Albayrak hakkında da, "bu adam benim için bitmiştir, artık sendikamızda işi yok" biçiminde konuştu. Böylece herhalde kendi paçasını kurtarmaya çalışıyor.

İşçiler, çalışma koşullarının değişmesini istiyorlar. Durum o

kadar kötü ki, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'ndan sızan bilgilere göre, askeri dikim evlerinde, kötü çalışma koşulları nedeniyle yaygın olarak verem hastalığına rastlanmaktadır.

Yazın sıcak, kışın soğuk, tozlu ve pis işyerlerinde gerekli sağlık denetimlerinden yoksun bırakılan işçiler, şimdi öfke içinde, militan mücadele yolları arıyor, sendikayı adam etmek üzere de harıl harıl hazırlık yapıyorlar.

İşçiler Harb-İş'i de, Türk-İş'i de ilerleteceklerdir. Tek umut işçi sınıfı, tek silah parti, tek yol devrimdir.

Devrimci bir işçi, resmi sosyal demokratların, işçi sınıfının militanlığından duyduğu korkuyu anlatıyor

Savaşanlar birleşecek hainlere ders verecek

Savaşanlar, fikirde ve eylemde birleşiyor, birleşecek. Devrimi, savaşmaya azmetmiş işçi yığınları, emekçi halk gerçekleştirecek.

(PHA/3-İstanbul) Bağımsız Otomobil-İş sendikası'ndan bir işçi arkadaşın gazetemize iletilmek üzere yazdığı bir mektubu iletıyoruz. Mektup şöyle:

Değerli İşçinin Sesi, Elime geçen, TKP merkez organında okuduğum yazılar arasında görmediğim için, Otomobil-İş sendikasının Topkapı şube merkezinde tanık olduğum bir olayı size anlatmak istiyorum. Dilerseniz, bilgi için, yararlanın, dilerseniz yayınlayın.

Bildiğiniz gibi, 1 Mayıs kutlamaları, SHP'liler ve onun dümen suyunda yüzen çağdaş menşevikler tarafından iyice likide edilmek istenmişti. Tam da aynı sırada, SHP'den ya da çağdaş menşeviklerden değil de, işçi sınıfının devrimci öfkesinden korkan devlet, 1 Mayıs gösterilerini yasakladı.

SHP'liler ve çağdaş menşevikler, 1 Mayıs'ta birkaç sahte protestodan sonra SHP il merkezi

binasında toplanma kararı aldılar. Devrimci işçilerin 1 Mayıs'ı kutlama eylemine ise "aman provokasyon olur" diye katılmadılar, çekildiler.

İşte o günlerde, devletin aldığı yasaklama kararından sonra Otomobil-İş Topkapı Şubesi'nde son bir toplantı daha yapıldı. Toplantıya çevreden ve başka işkollarından da devrimci işçiler gelmişlerdi. Hepimiz öfkeliydik. Her ne pahasına olursa olsun 1 Mayıs'ı 1 Mayıs alanında kutlamak istiyorduk. Yalnız, içimizde bazı işçi arkadaşlar deneyimsiz oldukları için, ya da sendikacının ne diyeceğini beklemedikleri için ağırdan alıyorlardı. Belki de bu çağdaş menşevikler adam sanıyor, siyasal bir açıklama bekliyorlardı.

İşçi arkadaşlar, sınıfın eylem birliğini ve 1 Mayıs'ın önemini belirten konuşmalar yaptılar. 1 Mayıs'ı mutlaka kutlamalıyız, diyorlardı. Konuşmalar sürerken, bir ara, toplantının yöneticisi olan Otomobil-İş şube sekreteri söz

aldı. Şöyle konuştu:

"Sendikamız 1 Mayıs gösterilerine katılmayacaktır. Devletin aldığı karara uyacaktır. Şimdi bu tartışmayı burada keselim, herkes eski 1 Mayıs'larla ilgili anılarını anlatsın."

Bu olay, işçilerin öfkelerini taşırdı. İşçiler ayağa kalkarak, bağırıp çağırarak sendikayı protesto ettiler. Daha sonra, bir bölüm işçi "tartışmaya bile değmez" diyerek salonu terk ettiler.

İlk kez o gün, çağdaş menşevizmin ne olduğunu gerçekten anlamadım. Menşevizm, aramızdan bir işçiyi almış, çamura döndürmüştü. Bu olayla, çağdaş menşevizmin tüm işçi sınıfını burjuva yasalara bağımlı kılmaya yarayan bir alet olduğunu gözlerimle gördüm.

Bu arada bize ışık tutan yayınlarınız için teşekkür ederim. Savaşanlar birleşecektir.

Otomobil-İş Topkapı Şubesi'nden devrimci bir işçi

Savaşanlar, işçi arkadaşımızın yazdığı gibi, gerçekten birleşiyor, birleşecek. Devrimi, savaşmaya azmetmiş işçi yığınları, emekçi halk gerçekleştirecek.

askeri işyerlerinde örgütlü bir sendikada, hem de bu sendikacının önemli bir askeri merkezde yer alan bir şubesinde, "tabanın söz ve karar sahibi olması", "militan eylem-sendikal birlik-sendikal demokrasi" ilkeleri doğrultusunda atılan önemli bir adım oldu. Bu açıdan Türk-İş'te sendikal birliğe karşı çıkarak, "ayrı konfederasyon" teranesini savunan, işçiye yabancı görüşlere, Türk-İş tabanının attığı güçlü bir tokattır.